

แนวปฏิบัติสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการติดตามตรวจสอบการละเมิด
กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR)

ซึ่งเกิดจากการใช้มาตรการของรัฐในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค

โควิด-19

แนวปฏิบัติสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการติดตามตรวจสอบการละเมิดสิทธิระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ซึ่งเกิดจากการใช้มาตรการของรัฐในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

© Centre for Civil and Political Rights (CCPR Centre) เดือนมกราคม พ.ศ. 2564

ที่ตั้งสำนักงาน: Rue de Varembé 1, CH-1202 Geneva, Switzerland

ที่อยู่ในการส่งเอกสาร: PO Box 183, CH-1211 Geneva, Switzerland

โทรศัพท์ : +41 (0)22 33 22 555

อีเมล: info@ccprcentre.org

เว็บไซต์: www.ccprcentre.org

ผู้เขียน: Daisuke Shirane (Asia Pacific Coordinator, CCPR Centre)

ผู้ออกแบบ: Celacanto Producciones

ผู้แปล: Sirima Siriphenwatana

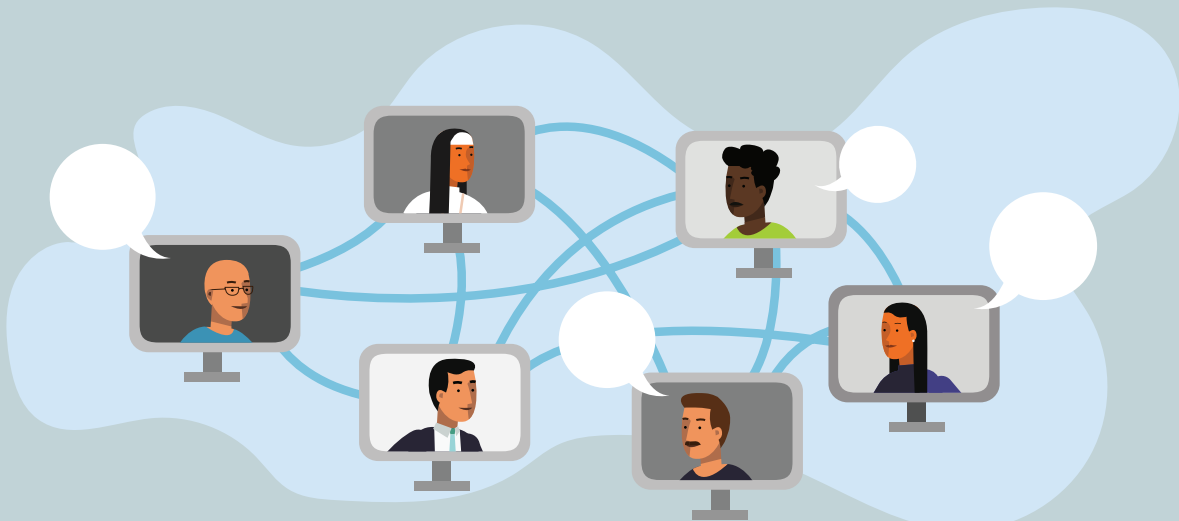
เนื้อหาของสิ่งพิมพ์นี้สามารถนำไปทำซ้ำหรือเผยแพร่เพื่อวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่เชิงพาณิชย์ โดยจะต้องมีการอ้างอิงถึง CCPR Centre เป็นแหล่งที่มาของข้อมูล

การจัดทำเอกสารฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจาก:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Embassy of Switzerland in Thailand

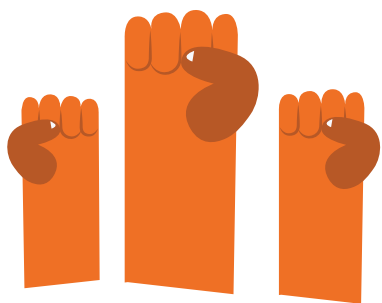

สารบัญ

คำนำ	4
บทนำ	8
1. มาตรการภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ซึ่งอนุญาตให้มีการจำกัดสิทธิในสถานการณ์อันจำกัด.....	10
มาตรา 12 เสรีภาพในการเคลื่อนย้าย	11
มาตรา 18 วรรค 3 เสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนาหรือความเชื่อ	13
มาตรา 19 วรรค 2 เสรีภาพในการแสดงออกรวมถึงสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ...	15
มาตรา 21 เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ	18
มาตรา 22 เสรีภาพในการรวมตัวกันเป็นสมาคม	22
การไม่พรากรสิทธิหรือแทรกแซงสิทธิโดยอำเภอใจ (มาตรา 6 9 และ 17)	22
2. ขั้นตอนและเงื่อนไขที่กำหนดในการเลียงพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย.....	26
ขั้นตอนที่กำหนดสำหรับการเลียงพันธกรณี	27
เงื่อนไขของมาตรการเลียงพันธกรณี	28
3. สิทธิบางประการที่ไม่อาจเลียงพันธกรณี (non-derogable rights) ภายใต้ ICCPR..	32
มาตรา 6 สิทธิในชีวิต	33
มาตรา 7 การห้ามการทรมาน	34
มาตรา 8 วรรค 1 และ วรรค 2 การห้ามเอาบุคคลลงเป็นทาสและการค้าทาส	34
มาตรา 11 การห้ามไม่ให้ถูกจำคุกเนื่องจากการไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามสัญญา	34
มาตรา 15 การไม่มีผลบังคับย้อนหลังของกฎหมายอาญา	34
มาตรา 16 การยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย	34
มาตรา 18 เสรีภาพในทางศาสนาและความเชื่อ	35
องค์ประกอบอื่นของกติกาฯ (ICCPR) ที่ไม่สามารถเลียงพันธกรณี	35

คำนำ

วิธีการซึ่งรัฐรับมือต่อสถานการณ์ฉุกเฉินทำให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกที่สำคัญเกี่ยวกับการให้คุณค่าของสิทธิมนุษยชนของรัฐว่ามีมากเพียงใด สิทธิมนุษยชนไม่ได้มีลักษณะที่จะได้รับการเคารพต่อเมื่อเงื่อนไขของสถานการณ์เหมาะสมหรือเอื้ออำนวยดังเช่น'เพื่อนที่จะอยู่กับเราเฉพาะในช่วงเวลาที่ดีแต่จะหายไปเมื่อเรตกอยู่ในความยากลำบาก' ในทางตรงข้ามบ่อยครั้งที่สิทธิมนุษยชนจะมีความหมายมากที่สุด สถานการณ์ที่ยากลำบากและท้าทายเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจาก'เมื่อสถานการณ์มีความยากลำบากขึ้น ทำให้'มีความเป็นไปได้'อย่างมากที่จะทำให้เกิดการเสียสละสิทธิของคนบางกลุ่มเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ยิ่งไปกว่านั้นเหตุการณ์ในอดีตยังแสดงว่าในสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นช่วงเวลาที่อำนาจถูกนำมาใช้ในทางมิชอบ โดยถูกปิดกั้นอยู่ภายใต้ความตื่นตระหนกของผู้คนซึ่งเกิดจากวิกฤติดังกล่าว ความจำเป็นในการเคารพสิทธิมนุษยชนในสถานการณ์ฉุกเฉินไม่ได้หมายถึงการที่'สิทธิมนุษยชนจะสามารถถูกนำมาใช้'ในลักษณะเช่นเดียวกับในเวลาปกติ แม้แต่ในเวลาปกติการใช้สิทธิมนุษยชนของบุคคลหนึ่งก็ไม่ควรละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้อื่นและประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ฉุกเฉิน การใช้สิทธิมนุษยชนยังต้องคำนึงถึงประเด็นดังกล่าว มากยิ่งขึ้นเนื่องจากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ฉุกเฉินมักจะคุกคามสิทธิพื้นฐานของบุคคล จำนวนมากและเกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ ดังนั้นจึงต้องพิจารณาถึงความสมดุล อันละเอียดอ่อนระหว่างการให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนและการใช้ สิทธิมนุษยชนอย่างสม เหตุสมผล

มาตรา 4 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งเป็นข้อกำหนดสำคัญในการใช้สิทธิมนุษยชนใน สถานการณ์ฉุกเฉิน โดยให้รัฐมีความยืดหยุ่นในบางด้านและสามารถกำหนดเงื่อนไขที่เข้มงวด ด้านอื่นๆ รัฐสามารถเลี่ยงพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนบางประการได้ แต่ไม่ทั้งหมด การเลี่ยงพันธกรณีของรัฐทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น(คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้ให้ความเห็นว่า การเลี่ยงพันธกรณีของรัฐจะต้องได้สัดส่วนอย่างเหมาะสม)และเป็นไปตามเงื่อนไขความชอบด้วย กฎหมายระหว่างประเทศและปราศจากการเลือกปฏิบัติ การที่รัฐใช้สิทธิเลี่ยงพันธกรณีมากขึ้นเท่าใด จะยิ่งทำให้มีการตรวจสอบอย่างละเอียดเกี่ยวกับมาตรการดำเนินการจากนานาชาติอย่างใกล้ชิดมากขึ้นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้รัฐจำเป็นต้องประกาศต่อสาธารณะและแจ้งให้ประชาคมระหว่างประเทศทราบ ถึงเจตนาที่จะเลี่ยงพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนเนื่องจากสถานการณ์ฉุกเฉิน

วิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ถือเป็นหนึ่งในสถานการณ์ฉุกเฉินที่รุนแรงและเป็นภาวะ ฉุกเฉินระดับโลกที่โลกได้เผชิญในทศวรรษที่ผ่านมา จากข้อมูลที่ถูกรวบรวมโดย the CCPR Centre พบว่าเกือบ 80 ประเทศได้มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างเป็นทางการ และในจำนวนนี้มี 18 ประเทศได้แจ้งต่อองค์การสหประชาชาติ มาตรการที่รัฐนำมาใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉินได้แก่ การจำกัดการเคลื่อนย้ายอย่างเข้มงวด การจำกัดการชุมนุมและการรวมกลุ่มกัน การปิดธุรกิจต่างๆ และมีการใช้มาตรการเฝ้าระวังที่หลากหลายเพื่อวัตถุประสงค์ในการติดตามการติดต่อของบุคคลต่างๆ ทำให้เกิดคำถามถึงความสอดคล้องของมาตรการเหล่านี้กับพันธกรณีที่รัฐจะต้องปฏิบัติตามภายใต้ ICCPR และตราสารกฎหมายด้านสิทธิมนุษยชนอื่นๆ เป็นที่ชัดเจนว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคโควิด-19 เป็นภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์อย่างแท้จริงซึ่งทำให้ต้องมีการใช้มาตรการเลี่ยงพันธ กรณี อย่างไรก็ตามการตอบสนองของรัฐต่อการแพร่ระบาดดังกล่าวมีลักษณะเกินความจำเป็น ขาด พื้นฐานด้านข้อเท็จจริงและกฎหมายหรือมีการใช้สิทธิในทางมิชอบ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือความสมดุล ระหว่างมาตรการของการจำกัดสิทธิและการเลี่ยงพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนกับการคุ้มครอง สิทธิมนุษยชนซึ่งใช้เป็นข้ออ้างถึงความชอบธรรมของมาตรการดังกล่าวถูกบิดเบือนในบางครั้ง

The CCPR Center ได้ นำเสนอเอกสารฉบับนี้เพื่อให้ภาคประชาสังคมมีการเข้าถึงที่มากขึ้นเกี่ยวกับมาตรฐานทางกฎหมายของกติการะหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินการดำเนินการของรัฐในสถานการณ์ฉุกเฉินโดยทั่วไปและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เอกสารฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้กรอบคำถามทางกฎหมายและเงื่อนไขทางกฎหมายแก่กลุ่มคนดังกล่าวซึ่งพวกเขาสามารถที่จะค้นหาและบูรณาการเข้าไปในงานด้านการรณรงค์(advocacy work)ของพวกเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดทำรายงานเงา(shadow report)เสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและกลไก(body)ที่ทำหน้าที่ดูแลและตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ความสำคัญของเอกสารฉบับนี้ไม่ได้ถูกกล่าวอ้างเกินจริง ดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้นสิทธิมนุษยชนจะมีความเปราะบางมากที่สุดในช่วงเวลาสถานการณ์ฉุกเฉิน การควบคุมตรวจสอบในระหว่างประเทศคือเครื่องป้องกันสำคัญที่ช่วยลดการใช้อำนาจในสถานการณ์ฉุกเฉินในทางมิชอบ นักปกป้องสิทธิมนุษยชนในระดับชาติสามารถที่จะช่วยสนับสนุนการควบคุมตรวจสอบในระหว่างประเทศได้โดยการรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศของรัฐในสถานการณ์ฉุกเฉินไปยังกลไกต่างๆขององค์การสหประชาชาติ ยิ่งรายงานของพวกเขามีการวิเคราะห์ทางกฎหมายตามแนวทางที่ใช้โดยกลไกต่างๆขององค์การสหประชาชาติมากขึ้นเท่าใดยิ่งทำให้รายงานเหล่านั้นมีประโยชน์และมีประสิทธิผลมากขึ้นเท่านั้น

เนื่องจากมีความเสี่ยงในการละเมิดด้านสิทธิมนุษยชนสูงมากในระหว่างวิกฤติการณ์โรคโควิด-19 ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่การควบคุมตรวจสอบจะต้องมีความถูกต้องตามความเป็นจริงและทางด้านกฎหมายมากที่สุด กลุ่มภาคประชาสังคมเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ หากปราศจากภาคประชาสังคม กลไกต่างๆเช่นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนก็คงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ the CCPR Centre ได้แสดงบทบาทส่วนที่ขาดเสียมิได้ในการหลอมรวมผู้มีส่วนได้เสียเข้ามาไว้ด้วยกันและสนับสนุนคุณภาพของการมีปฏิสัมพันธ์แบบมืออาชีพรอง ดังนั้นจึงเห็นจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่ดีและมีประโยชน์เป็นอย่างมากดังเช่นเอกสารฉบับนี้ซึ่งได้ถูกจัดทำขึ้นด้วยความพยายามที่ไม่อ่อนล้าของ the CCPR Centre พวกเราผู้ซึ่งทำงานด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศมีความซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง

ศาสตราจารย์ Yuval Shany

อดีตประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

บทนำ

ท่ามกลางวิกฤติการณ์ด้านสาธารณสุขจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19ซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน รัฐและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นได้มีการนำมาตรการที่หลากหลายมาใช้ เช่นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล ในหลายกรณีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวมีความจำเป็นในการจัดการกับการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19อย่างมีประสิทธิภาพและปกป้องสิทธิในชีวิตและสิทธิในสุขภาพของทุกคน โดยแท้จริงแล้วรัฐสามารถจำกัดสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองได้ตามที่บัญญัติไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ในสถานการณ์ที่จำกัดซึ่งรวมถึงสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านสาธารณสุข หรือเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ฉุกเฉินระดับชาติที่ร้ายแรงดังเช่นสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 รัฐภาคีในกติกา (ICCPR) สามารถละเว้นพันธกรณีบางประการภายใต้กติกาเป็นการชั่วคราวหากมีเงื่อนไขหรือสถานการณ์ตรงตามที่ระบุในมาตรา 4 ของกติกา (ICCPR)

อย่างไรก็ตามยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับขอบเขต ผลกระทบและระยะเวลาของมาตรการบางประการซึ่งถูกนำมาใช้เพื่อปกป้องสาธารณสุขซึ่งอาจเกินขอบเขตของการจำกัดสิทธิและการเสี่ยงพันธกรณีของรัฐตามที่ได้รับอนุญาตภายใต้กติกา (ICCPR) อีกทั้งยังมีข้อกล่าวหาถึงการที่รัฐบาลรัฐใช้วิกฤติการณ์โรคโควิด-19 เป็นโอกาสในการที่จะรวบอำนาจ สร้างอำนาจใหม่ หรือทำลายองค์การภาคประชาสังคม (CSOs) นักปกป้องสิทธิมนุษยชน (HRDs) หรือนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม สิ่งสำคัญที่ควรกล่าวถึงคือกลุ่มชนชายขอบผู้ซึ่งมีความเปราะบางอย่างมากต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนเนื่องจากการขาดดุลเชิงโครงสร้างของประเทศและประเด็นปัญหาต่างๆที่ยังรากลึกในสังคม กลุ่มชนเหล่านี้ได้รับผลกระทบอย่างไม่ได้สัดส่วนจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 และผลกระทบเชิงลบของมาตรการที่รัฐใช้ในการตอบสนองต่อโรคระบาดดังกล่าว

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน) เป็นกลไกในการติดตามตรวจสอบของกติกา (ICCPR) โดยจะพิจารณาว่ารัฐมีการปฏิบัติที่ละเมิดกติกาหรือไม่ ซึ่งต้องอาศัยการตรวจสอบสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจงอย่างเข้มงวดเป็นกรณีๆไป โดยส่วนใหญ่เป็นการตรวจสอบในบริบทของพันธกรณีที่รัฐได้รายงานมา ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียในชาติมักจะให้ข้อมูลสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การภาคประชาสังคม (CSO) และนักปกป้องสิทธิมนุษยชน (HRD)

จากความเป็นมาดังกล่าว แนวปฏิบัติฉบับนี้มุ่งหวังที่จะให้เป็นเครื่องมือแก่ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การภาคประชาสังคม นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (NHRIs) ในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลกระทบเชิงลบต่อการใช้สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองซึ่งเกิดจากมาตรการที่รัฐนำมาใช้ในบริบทของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังให้ข้อสรุปภาพรวมและคำอธิบายอย่างง่ายของมาตราต่างๆของกติกา (ICCPR) ซึ่งอนุญาตให้มีการจำกัดสิทธิในสถานการณ์อันจำกัด (บทที่ 1) ขั้นตอนและเงื่อนไขในการเสี่ยงพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) โดยชอบด้วยกฎหมาย (บทที่ 2) สิทธิต่างๆที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กติกาซึ่งไม่สามารถเสี่ยงพันธกรณีได้ไม่ว่าภายใต้สถานการณ์ใดๆแม้แต่ในสถานการณ์ฉุกเฉิน (บทที่ 3)

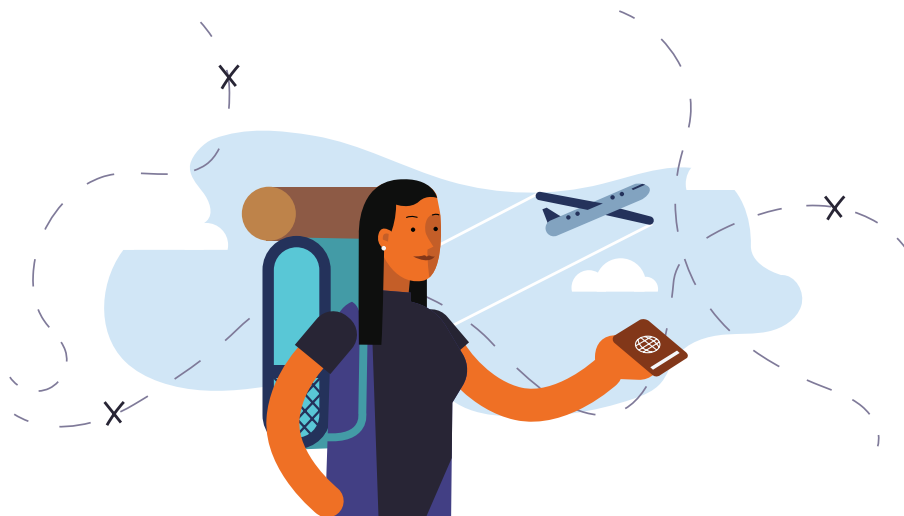
ในแต่ละส่วนจะมีคำถามชี้แนะหลายคำถาม ซึ่งจะช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียในการตรวจสอบรูปแบบและความเสี่ยงของการละเมิดกติกา (ICCPR) ได้ในทางปฏิบัติและอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังใช้เป็นพื้นฐานสำหรับฝ่ายต่างๆในการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อที่จะระบุและแก้ไขปัญหการละเมิดสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองในภาวะฉุกเฉินสาธารณะ รวมถึงการพัฒนาการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยอิงสิทธิเป็นพื้นฐาน (human rights-based approach) ในวิกฤติสาธารณสุขและเสริมสร้างความเข้มแข็งในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

1. มาตรการภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ที่อนุญาตให้มีการจำกัดสิทธิในสถานการณ์อันจำกัด

มาตรา 12 (เสรีภาพในการเคลื่อนย้าย) มาตรา 18วรรค 3 (เสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนาหรือความเชื่อ) มาตรา 19 (เสรีภาพในการแสดงออก) มาตรา 21 (เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ) และมาตรา 22 (เสรีภาพในการรวมตัวกันเป็นสมาคม) ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) บัญญัติไว้ชัดเจนถึงการอนุญาตให้มีการจำกัดเสรีภาพต่างๆ ซึ่งกติกาฯ ได้บัญญัติไว้ในสถานการณ์และบริบทที่เฉพาะเจาะจง ดังจะเห็นในคำอธิบายด้านล่าง รัฐภาคีสามารถจำกัดสิทธิต่างๆ ได้โดยไม่ถือเป็นการเล็งพันกรณีภายใต้กติกาฯ เมื่อเป็นไปตามข้อกำหนดในการจำกัดสิทธิที่ระบุไว้ในแต่ละมาตรา การจำกัดสิทธิบางประการตามมาตราดังต่อไปนี้สามารถทำได้ภายใต้สถานการณ์ยกเว้นได้แก่มาตรา 6 (สิทธิในชีวิต) มาตรา 9 (สิทธิในเสรีภาพ) มาตรา 12 วรรค 4 (สิทธิในการเดินทางเข้าประเทศของตน) และมาตรา 17 (สิทธิในความเป็นส่วนตัว) ถ้าข้อจำกัดนั้นไม่เป็นการลิดรอนสิทธิ (มาตรา 6 มาตรา 9 และมาตรา 12 วรรค 4) หรือการแทรกแซงสิทธิ (มาตรา 17) “ตามอำเภอใจ” การลิดรอนสิทธิหรือการแทรกแซงสิทธิโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่จำเป็นหรือ ไม่ได้สัดส่วนถือว่าเป็นลักษณะตามอำเภอใจ

เมื่อมีการจำกัดสิทธิขึ้น รัฐภาคีจะต้องรายงานต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในรายงานทบทวน (periodic report) โดยระบุข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายละเอียดเกี่ยวกับ

- ลักษณะและขอบเขตที่แน่นอนของการจำกัดสิทธิ
- สถานการณ์และบริบท
- เหตุผลความชอบธรรม และ
- ผลกระทบ¹

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน จะตรวจสอบสถานการณ์ของประเทศ ที่เกี่ยวข้องและพิจารณาว่าการจำกัดสิทธิที่วางไว้มีความชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่จากการพิจารณารายงานทบทวน(periodic review of report)ของรัฐภาคี การศึกษาความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเพิ่มเติม ทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนภายใต้กติกาฯ (ICCPR) และเมื่อใดจึงควรมีการจำกัดสิทธิ (โปรดดูตัวอย่างความเห็นทั่วไป ฉบับที่ 36 สำหรับมาตรา 6 ความเห็นทั่วไปฉบับที่ 35 สำหรับมาตรา 9 ความเห็นทั่วไปฉบับที่ 27 สำหรับมาตรา 12 ความเห็นทั่วไปฉบับที่ 16 สำหรับมาตรา 17 ความเห็นทั่วไปฉบับที่ 22 สำหรับมาตรา 18 ความเห็นทั่วไปฉบับที่ 34 สำหรับมาตรา 19 และความเห็นทั่วไปฉบับที่ 37 สำหรับมาตรา 21 ปัจจุบันไม่มีความเห็นทั่วไปสำหรับสำหรับมาตรา 22)

มาตรา 12- เสรีภาพในการเคลื่อนย้าย

มาตรา 12 คุ้มครอง: สิทธิของบุคคลทุกคนที่อยู่ในดินแดนของรัฐใดโดยชอบด้วยกฎหมาย ย่อมมีสิทธิในเสรีภาพในการโยกย้าย และเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในดินแดนของรัฐนั้น(วรรค 1) สิทธิของบุคคลทุกคนย่อมมีเสรีที่จะออกจากประเทศใดๆ รวมทั้งประเทศของตนได้(วรรค 2) และสิทธิของบุคคลทุกคนในการเดินทางเข้าประเทศของตน(วรรค 4)

มาตรา 12 วรรค 3 อนุญาตให้มีการจำกัดสิทธิตามวรรค 1 และ 2 ถ้าเป็นข้อจำกัดที่บัญญัติไว้ในกฎหมายและจำเป็นในการคุ้มครอง

- ก. ความมั่นคงแห่งชาติ
- ข. ความสงบเรียบร้อย
- ค. การสาธารณสุข
- ง. ศีลธรรมของประชาชนและ
- จ. สิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น

การจำกัดสิทธิจะต้องบัญญัติไว้ในกฎหมาย ซึ่งหมายถึง "กฎหมายต้องกำหนดเงื่อนไขซึ่งสิทธิจะถูกจำกัดอยู่ภายใต้"² โดยใช้ "เกณฑ์ที่มีความชัดเจน และไม่ให้อำนาจดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายโดยไร้ขีดจำกัด"³

1. ตัวอย่างเช่น

ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 22 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.4) วรรค 8

2. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 27 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9) วรรค 12

3. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 27 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9) วรรค 13

การจำกัดสิทธิด้วยเหตุอื่นนอกเหนือจากที่ระบุข้างต้น จะกระทำมิได้

มาตรการที่นำมาใช้ในการจำกัดสิทธิ “จะต้องเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน” หมายถึงจะต้อง “มีความเหมาะสมเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ในการคุ้มครอง” “เป็นเครื่องมือที่จำกัดสิทธิน้อยที่สุดในบรรดาเครื่องมือที่ให้ผลลัพธ์เช่นเดียวกัน” และ “ได้สัดส่วนกับสิ่งที่ต้องการคุ้มครอง”⁴

หลักความได้สัดส่วนจะต้องได้รับความเคารพ “ไม่เฉพาะในกฎหมายซึ่งกำหนดกรอบของการจำกัดสิทธิเท่านั้นแต่ยังรวมถึงต้องได้รับความเคารพโดยหน่วยงานทางปกครองและตุลาการในการบังคับใช้กฎหมายด้วย”⁵

ข้อจำกัดอื่นใด “ซึ่งไม่ได้อยู่ภายใต้กฎหมายหรือไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ในมาตรา 12 วรรค 3” จะถือเป็นการละเมิดสิทธิซึ่งประกันโดยมาตรา 12 วรรค 1 และ/หรือวรรค 2⁶ ของกติกาฯ

ยิ่งไปกว่านั้น ข้อจำกัดใดๆตามมาตรา 12 จะต้องมีความสอดคล้องกับ “หลักความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ” และจะถือว่าเป็นการละเมิดต่อกติกาฯหากข้อจำกัดนั้น “ทำให้เกิดการแบ่งแยกประเภท เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความเห็นอื่นๆ ชาตินักเดินทางหรือสังคมดั้งเดิม ทรัพย์สิน การเกิด หรือสถานภาพอื่น”⁷ ในกรณีของคนต่างด้าว ถ้า “บุคคลอาศัยอยู่ในรัฐใดโดยชอบด้วยกฎหมาย ข้อจำกัดสิทธิใดของบุคคลผู้นั้นที่ประกันโดยมาตรา 12 วรรค 1 และวรรค 2 ตลอดจนการปฏิบัติใดๆที่แตกต่างไปจากคนในชาติ จะต้องมีความชอบด้วยกฎหมายภายใต้กฎหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา 12 วรรค 3”⁸

มาตรา 12 วรรค 4 คุ้มครองบุคคลจากการถูกไล่ออกจากสิทธิในการเดินทางเข้าประเทศของตนโดยอำเภอใจ การจำกัดสิทธิดังกล่าวแม้ว่าจะบัญญัติโดยกฎหมาย จะต้องไม่เหตุอันสมควรในสถานการณ์ที่เฉพาะและสอดคล้องกับบทบัญญัติในกติกาฯ⁹ ตัวอย่างเช่น รัฐภาคีต้องไม่ยกเลิกสัญชาติของบุคคลใดหรือขับไล่บุคคลไปยังประเทศที่สามด้วยเหตุเพื่อป้องกันบุคคลนั้นเดินทางกลับประเทศ

หากมีข้อจำกัดสิทธิตามมาตรา 12 รัฐภาคีต้องรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องทุกประการในรายงานทบทวน(periodic report)ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน รวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับ

- บรรทัดฐานทางกฎหมายซึ่งใช้ในการจำกัดสิทธิ¹⁰
- การเยียวยาสำหรับการทำลายการจำกัดสิทธิ¹¹
- กรณีคนต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในรัฐภาคีอย่างถูกต้องตามกฎหมายและได้รับผลกระทบที่แตกต่างอันเนื่องมาจากการจำกัดสิทธิ ต้องมีการรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ทำให้เกิดการปฏิบัติที่แตกต่างนั้นและความชอบธรรมของการปฏิบัติดังกล่าว¹²

4.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 27 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9) วรรค 14

5.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 27 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9) วรรค 15

6.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 27 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9)วรรค 12

7.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 27 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9) วรรค 18

8.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 27 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9) วรรค 4

9.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 27 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9) วรรค 21

10.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 27 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9) วรรค 12

11.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 27 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9) วรรค 3

12.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 27 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9) วรรค 4

โปรดศึกษาความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 27 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9) เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตีความและการคุ้มครองเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายตามมาตรา 12 ของกติกาฯ

13.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 22 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.4) วรรค 8

มาตรา18 วรรค 3 เสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนา หรือความเชื่อ

มาตรา18 คุ้มครองบุคคลทุกคนถึงสิทธิในเสรีภาพทางความคิด มโนธรรมและศาสนา รวมถึงเสรีภาพในการมีหรือนับถือศาสนา หรือมีความเชื่อตามคตินิยมของตน และเสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนา หรือความเชื่อของตนโดยการสักการบูชา การปฏิบัติ การประกอบ พิธีกรรม และการสอน ไม่ว่าจะโดยลำพังตัวเอง หรือในชุมชนร่วมกับผู้อื่น และไม่ว่าต่อสาธารณชนหรือเป็นการส่วนตัว

มาตรา18 วรรค 3 อนุญาตให้มีการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนา หากข้อจำกัดนั้นเป็นข้อจำกัดตามกฎหมาย และมีความจำเป็นเพื่อคุ้มครอง

- ก. ความปลอดภัยสาธารณะ
- ข. ความสงบเรียบร้อย(public order)
- ค. การสาธารณสุข
- ง. ศีลธรรมของประชาชน
- จ. สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลอื่น

ห้ามมิให้มีการจำกัดเสรีภาพทางความคิดและมโนธรรมและเสรีภาพในการมีหรือนับถือศาสนา หรือมีความเชื่อตามคตินิยมของตน

การจำกัดเสรีภาพทางศาสนา ไม่สามารถทำได้ด้วยเหตุเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ข้อจำกัดสิทธิเพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองศีลธรรมไม่ควรมาจากขนบธรรมเนียมทางสังคม ปรัชญา หรือศาสนาใดเพียงชนบเดียว¹³

รายการสำหรับการติดตามตรวจสอบการละเมิดมาตรา 12 ของกติกาฯ (ICCPR) ในบริบทของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19:

ถ้ามาตรการที่นำมาใช้โดยเจ้าหน้าที่รัฐ มีการจำกัดเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 12 ของ ICCPR เป็นมาตรการที่....

ก. กฎหมายกำหนดนิยามและมีเกณฑ์ที่ชัดเจนสำหรับ ขอบเขตของการจำกัดสิทธิในเสรีภาพการเคลื่อนย้าย ของบุคคลหนึ่ง การเลือกถิ่นที่อยู่ หรือเสรีภาพในการ เดินทางออกนอกประเทศ ใช่หรือไม่?

ข. มีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดต่อการคุ้มครองสาธารณสุข จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และเป็น มาตรการที่ละเมิดสิทธิน้อยที่สุด(ไม่มีมาตรการอื่นที่มี ผลกระทบน้อยกว่าและให้ผลลัพธ์เช่นเดียวกับ มาตรการที่ใช้เพื่อคุ้มครองสาธารณสุข) ใช่หรือไม่?

ค. นำมาใช้โดยไม่มีวัตถุประสงค์เลือกปฏิบัติหรือมีผล กระทบต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ (เช่น เช่นไม่มีบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะที่ได้รับผล กระทบจากข้อจำกัดโดยไม่มีเหตุผลที่ดี) ใช่หรือไม่?

ง. คุ้มครองสุขภาพของบุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียม ปราศจากการจำแนกความแตกต่างที่ไม่เป็นธรรม (ไม่มี บุคคลกลุ่มใดไม่ได้รับการคุ้มครองสุขภาพโดยไม่เป็น ธรรม) ใช่หรือไม่?

จากคำถามดังกล่าว หากคำตอบในข้อใดข้อหนึ่งคือ "ไม่ใช่" ถือว่ามีความเสี่ยงในการละเมิดต่อ ICCPR กรุณาตรวจสอบ:

- มาตรการใดที่จำกัดสิทธิในเสรีภาพในการ เคลื่อนย้ายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 12 ของกติกาฯ และในลักษณะอย่างไร?
- กฎหมายใดที่เป็นพื้นฐานในการจำกัดสิทธิและใน ลักษณะใด?
- ส่วนใดของการจำกัดสิทธิ ไม่จำเป็น ไม่ได้สัดส่วน หรือไม่เป็นธรรมในการบรรล่วัตถุประสงค์ในการ คุ้มครองสาธารณสุขจากสถานการณ์การแพร่ระบาด ของโรคโควิด-19 และในแง่ใด?
- บุคคลกลุ่มใดถูกเลือกปฏิบัติหรือได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะจากการจำกัดสิทธิ และอย่างไร?
- บุคคลกลุ่มใดที่ไม่ได้รับการคุ้มครองสุขภาพและ อยู่นอกขอบเขตการคุ้มครองด้านสาธารณสุขและ ในลักษณะใด

การจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนาจะต้องไม่ถูกนำมาใช้
ในลักษณะที่จะทำให้การคุ้มครองสิทธิที่รับรองไว้ในมาตรา 18
เป็นโมฆะและ"ต้องเกี่ยวข้องโดยตรงและได้สัดส่วนกับความจำเป็น
เฉพาะอันเป็นเหตุที่ทำให้ต้องจำกัดสิทธิ"¹⁴

ห้ามมิให้มีการจำกัดสิทธิเพื่อวัตถุประสงค์เลือกปฏิบัติหรือนำไปใช้
ในลักษณะที่เลือกปฏิบัติ¹⁵

โปรดศึกษา ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฉบับที่
22 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.4) เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
เสรีภาพทางศาสนาควรได้รับการตีความและคุ้มครองอย่างไรตาม
มาตรา 18 ของกติกาฯ (ICCPR)

14. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 22 (CCPR/
C/21/Rev.1/Add.4) วรรค 8

15. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 22 (CCPR/
C/21/Rev.1/Add.4) วรรค 8

16. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 34 (CCPR/C/
GC/34) วรรค 9

มาตรา 19 วรรค 2 เสรีภาพในการแสดงออก รวมถึงสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

มาตรา 19 ของกติกาฯ (ICCPR) คุ้มครองสิทธิของบุคคลทุกคนที่จะมี
ความคิดเห็นโดยปราศจากการแทรกแซง (วรรค 1) และเสรีภาพใน
การแสดงออกรวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหา รับและเผยแพร่ข้อมูลข่าว
สารและความคิดทุกประเภท (วรรค 2)

มาตรา 19 วรรค 3 อนุญาตให้มีการจำกัดสิทธิในวรรค 2 (เสรีภาพ
ในการแสดงออกรวมถึงสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร) ถ้าข้อจำกัด
นั้นบัญญัติไว้ในกฎหมายและ จำเป็น สำหรับ

ก. การเคารพต่อสิทธิหรือชื่อเสียงของบุคคลอื่น

ข. การคุ้มครอง :

- ความมั่นคงของชาติ
- ความสงบเรียบร้อย (public order)
- การสาธารณสุข
- ศีลธรรมของประชาชน

เหตุอันใดไม่สามารถนำมาใช้เพื่อจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกหรือสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้
การจำกัดสิทธิภายใต้มาตรา 19 วรรค 1 (เสรีภาพในการมีความคิดเห็น) จะกระทำมิได้¹⁶

รายการสำหรับการติดตามตรวจสอบการละเมิดมาตรา 18 ของกติกาฯ (ICCPR) ในบริบทของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19:

ถ้ามาตรการที่นำมาใช้โดยเจ้าหน้าที่รัฐ มีการจำกัดเสรีภาพทางความคิด มโนธรรมและศาสนา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 18 ของกติกาฯ(ICCPR) เป็นมาตรการที่....

ก. กฎหมายกำหนดนิยามและเกณฑ์ที่ชัดเจนสำหรับการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนา ใช่หรือไม่?

ข. มีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดต่อการคุ้มครองสาธารณสุขจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19และเป็นมาตรการที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนน้อยที่สุด (ไม่มีมาตรการอื่นที่มีผลกระทบน้อยกว่าและให้ผลลัพธ์เช่นเดียวกับมาตรการที่ใช้เพื่อคุ้มครองสาธารณสุข) ใช่หรือไม่?

ค. นำมาใช้โดยไม่มีวัตถุประสงค์เลือกปฏิบัติหรือมีผลกระทบต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ (เช่น ไม่มีบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะที่ได้รับผลกระทบจากการจำกัดสิทธิโดยไม่มีเหตุผลที่ดี) ใช่หรือไม่?

ง. คุ้มครองสุขภาพของบุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียมปราศจากการจำแนกความแตกต่างที่ไม่เป็นธรรม (ไม่มีบุคคลกลุ่มใดไม่ได้รับการคุ้มครองสุขภาพอย่างไม่เป็นธรรม) ใช่หรือไม่?

จากคำถามดังกล่าว หากคำตอบในข้อใดข้อหนึ่งคือ "ไม่ใช่" ถือว่ามีความเสี่ยงในการละเมิดต่อ ICCPR กรุณาตรวจสอบ:

- มาตรการใดที่จำกัดเสรีภาพทางความคิด มโนธรรมและศาสนา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 18 ของ ICCPR และในลักษณะอย่างไร?
- กฎหมายใดที่เป็นพื้นฐานในการจำกัดสิทธิและในลักษณะใด?
- ส่วนใดของการจำกัดสิทธิ ที่ไม่จำเป็นไม่ได้สัดส่วน หรือไม่เป็นธรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสาธารณสุขจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และในแง่ใด?
- บุคคลกลุ่มใดถูกเลือกปฏิบัติหรือได้รับผลกระทบโดยเฉพาะจากการจำกัดสิทธิ และอย่างไร ?
- บุคคลกลุ่มใดที่ไม่ได้รับการคุ้มครองสุขภาพและอยู่นอกขอบเขตการคุ้มครองด้านสาธารณสุข และในลักษณะใด?

การจำกัดสิทธิในเสรีภาพในการแสดงออกและสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจะต้องนำมา “ปรับใช้เพียงเพื่อวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้และจะต้องมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความจำเป็นเฉพาะอันเป็นเหตุที่ทำให้ต้องจำกัดสิทธิ”¹⁷

กฎหมายซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับการจำกัดสิทธิได้แก่ “กฎหมายเอกสิทธิทางรัฐสภา(laws of parliamentary privilege)และกฎหมายละเมิดอำนาจศาล”แต่ไม่รวมถึง “กฎหมายประเพณี ศาสนาหรือกฎหมายจารีตประเพณีอื่นๆ”¹⁸ กฎหมายเหล่านั้นจะต้องมีความชัดเจน และสามารถเข้าถึงได้โดยสาธารณชน รวมถึงมีลักษณะที่ไม่ให้อำนาจดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายโดยไร้ขีดจำกัดและให้แนวปฏิบัติที่เพียงพอถึงประเภทของการแสดงออกที่อนุญาตและไม่อนุญาตให้กระทำ¹⁹ ยิ่งไปกว่านั้นกฎหมายที่จำกัดสิทธิตามมาตรา 19 วรรค 2 (เสรีภาพในการแสดงออก)จะต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของกติกาฯ และจะต้องไม่ละเมิดบทบัญญัติว่าด้วยการไม่เลือกปฏิบัติ²⁰

การจำกัดสิทธิในเสรีภาพในการแสดงออก รวมถึงสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจะต้องไม่มากเกินไป แต่ต้องได้สัดส่วนกับหน้าที่ในการคุ้มครองและเป็นมาตรการที่จะละเมิดสิทธิน้อยที่สุดเพื่อบรรลุเป้าหมายของการจำกัดสิทธิ²¹ หลักความได้สัดส่วนจะต้องได้รับการเคารพในกฎหมายที่กำหนดกรอบการจำกัดสิทธิเหล่านั้นและในการนำกฎหมายไปบังคับใช้²²

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้ตั้งข้อสังเกตว่า “เสรีภาพในการแสดงออกและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและพื้นที่กิจกรรมสาธารณะที่สามารถจัดการอภิปรายสาธารณะเป็นเครื่องป้องกันที่สำคัญในการประกันว่ารัฐภาคีที่ได้มาซึ่งอำนาจในสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19ปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้กติกาฯ”²³ ในเรื่องสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่รัฐ “ควรให้เหตุผลในการปฏิเสธการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร”และมีการเตรียมการ “สำหรับการอุทธรณ์กรณีปฏิเสธการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตลอดจนการที่ไม่สามารถปฏิบัติตามคำร้องขอได้”²⁴

โปรดศึกษาความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 34 (CCPR/C/GC/34) เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเสรีภาพในความคิดเห็นและการแสดงออกควรถูกตีความและได้รับความคุ้มครองอย่างไรตามมาตรา 19 ของกติกาฯ รวมถึงคำอธิบายเกี่ยวกับบทบาทของสื่อ สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เสรีภาพในการแสดงออกและสิทธิทางการเมือง ข้อจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกที่ได้รับอนุญาต และความสัมพันธ์ระหว่างมาตรา 19 และมาตรา 20 ของกติกาฯ

17.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 34 (CCPR/C/GC/34) วรรค 22

18.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 34 (CCPR/C/GC/34) วรรค 24

19.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 34 (CCPR/C/GC/34) วรรค 25

20.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 34 (CCPR/C/GC/34) วรรค 26

21.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 34 (CCPR/C/GC/34) วรรค 34

22.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 34 (CCPR/C/GC/34) วรรค 34

23. CCPR/C/128/2 วรรค 2 (f)

24.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 34 (CCPR/C/GC/34) วรรค 19

มาตรา 21 เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ

มาตรา 21 ของกติกาฯ (ICCPR) ได้กำหนดว่าสิทธิในการชุมนุมโดยสงบ ไม่ว่าจะเป็นกลางแจ้ง ในอาคาร ออนไลน์ ในพื้นที่สาธารณะ หรือพื้นที่ส่วนบุคคล หรือ การผสมผสานของลักษณะดังกล่าว ควรได้รับการยอมรับ²⁵ รัฐภาคีมีพันธกรณีในการเคารพและประกันการใช้สิทธิดังกล่าวโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ อนุญาตให้มีการชุมนุมโดยสงบโดยไม่มีการแทรกแซงโดยปราศจากความชอบธรรม ตลอดจนอำนวยความสะดวกต่อผู้ชุมนุมในการใช้สิทธินั้นรวมถึงคุ้มครองผู้ชุมนุม²⁶

มาตรา 21 อนุญาตให้การจำกัดสิทธิสามารถกระทำได้ ถ้าการจำกัดสิทธินั้น “กำหนดโดยกฎหมาย” และ “เพียงเท่าที่จำเป็นในสังคมประชาธิปไตย” และเพื่อประโยชน์แห่ง

- ก. ความมั่นคงของชาติ
- ข. ความปลอดภัยสาธารณะ
- ค. ความสงบเรียบร้อย (ordre public)
- ง. การคุ้มครองสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน
- จ. การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

เช่นเดียวกับการจำกัดสิทธิตามมาตราอื่นๆของกติกาฯ (เช่น มาตรา12 มาตรา18 มาตรา19 และมาตรา22 ดังจะได้กล่าวถึงต่อไปในบทนี้) จำเป็นต้องถูกบัญญัติไว้ในกฎหมาย การจำกัดสิทธิตามมาตรา 21 “ต้องถูกกำหนดโดยกฎหมาย” กล่าวคือ การจำกัดสิทธิต้องถูกกำหนดขึ้นตามกฎหมายหรือผ่านการใช้อำนาจทางปกครองที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวต้องมีความชัดเจนและไม่ให้อำนาจดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายโดยไร้ขีดจำกัดหรืออย่างกว้างขวาง²⁷

การจำกัดสิทธิในการชุมนุมโดยสงบใดๆจะต้องได้รับการตีความหมายอย่างแคบ เป็นการตีความตามวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนผู้ชุมนุมในการใช้สิทธิ และจะต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติหรือมีเป้าหมายเพื่อกีดกันการมีส่วนร่วมหรือก่อให้เกิดความกลัวในการเข้าร่วมการชุมนุม²⁸ การห้ามการชุมนุมใดการชุมนุมหนึ่งควรจะเป็นมาตรการสุดท้าย การจำกัดสิทธิจะต้องทำเท่าที่จำเป็นได้สัดส่วนและเป็นมาตรการที่ละเมิดสิทธิน้อยที่สุดในบรรดามาตรการของรัฐที่ให้ผลลัพธ์เช่นเดียวกันในการคุ้มครองที่ชอบด้วยกฎหมาย²⁹ ผลเสียจากการจำกัดสิทธิไม่ควรมีมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการจำกัดสิทธินั้นมิฉะนั้นจะถือว่าเป็นความไม่ได้สัดส่วน ดังนั้นการจำกัดสิทธินั้นจึงกระทำไม่ได้³⁰

25.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 37 (CCPR/C/GC/37) วรรค 6

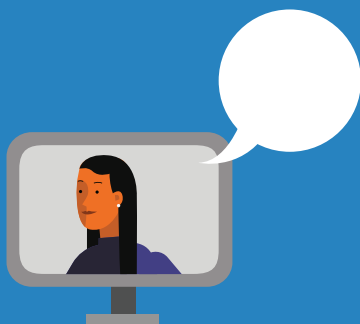
26.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 37 (CCPR/C/GC/37) วรรค 8

27.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่37 (CCPR/C/GC/37) วรรค 39

28. Manfred Nowak
กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองแห่งสหประชาชาติ ข้อคิดเห็นของ CCPR (พ.ศ. 2548) หน้า 493 วรรค27
ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่37 (CCPR/C/GC/37) วรรค9 วรรค33 วรรค36

29.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 37 (CCPR/C/GC/37) วรรค 37 วรรค40

30.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 37 (CCPR/C/GC/37)วรรค 40

รายการสำหรับการติดตามตรวจสอบการละเมิดหลักตาม มาตรา 19 ของกติกาฯ (ICCPR)

ในบริบทของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19:

ถ้ามาตรการที่นำมาใช้โดยเจ้าหน้าที่รัฐ มีการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออก ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 19 ของ ICCPR เป็นมาตรการที่....

- ก. กฎหมายกำหนดนิยามและเกณฑ์ที่ชัดเจนสำหรับการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกรวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหา รับและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความคิดทุกประเภท ใช่หรือไม่?
- ข. มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการคุ้มครองสาธารณสุขจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 และเป็นมาตรการที่จะละเมิดสิทธิมนุษยชนน้อยที่สุด(ไม่มีมาตรการอื่นที่กระทบสิทธิมนุษยชนน้อยกว่าและบรรลุผลในการคุ้มครองสาธารณสุขได้เท่ากับมาตรการที่รัฐดำเนินการ) ใช่หรือไม่?
- ค. นำมาใช้โดยไม่มีวัตถุประสงค์เลือกปฏิบัติหรือมีผลกระทบต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ (เช่น ไม่มีบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะที่ได้รับผลกระทบจากข้อจำกัดโดยไม่มีเหตุผลที่ดี) ใช่หรือไม่?
- ง. คุ้มครองสุขภาพของบุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียมปราศจากการจำแนกความแตกต่างอันไม่เป็นธรรม (ไม่มีบุคคลกลุ่มใดไม่ได้รับการคุ้มครองสุขภาพหรืออยู่นอกขอบเขตของการคุ้มครองด้านสาธารณสุขโดยไม่เป็นธรรม) ใช่หรือไม่?

จากคำถามดังกล่าว หากคำตอบในข้อใดข้อหนึ่งคือ "ไม่ใช่" ถือว่ามีความเสี่ยงในการละเมิดต่อ ICCPR กรุณาตรวจสอบ:

- มาตรการใดที่จำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นรวมถึงสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 19 ของ ICCPR และในลักษณะอย่างไร?
- กฎหมายใดที่เป็นพื้นฐานในการจำกัดสิทธิและในลักษณะใด?
- ส่วนใดของข้อจำกัด ไม่จำเป็น ไม่ได้สัดส่วนหรือไม่เป็นธรรมตามวัตถุประสงค์เพื่อการคุ้มครองสาธารณสุขจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และในแง่ใด?
- บุคคลกลุ่มใดถูกเลือกปฏิบัติหรือได้รับผลกระทบโดยเฉพาะจากข้อจำกัด และอย่างไร?
- บุคคลกลุ่มใดไม่ได้รับการคุ้มครองสุขภาพและอยู่นอกขอบเขตการคุ้มครองด้านสาธารณสุขและในลักษณะใด?

นอกจากนี้ การจำกัดสิทธิในการชุมนุมโดยสงบจะต้องไม่แทรกแซงเนื้อหาการชุมนุม(content neutral) กล่าวคือจะต้องไม่เกี่ยวข้องกับข้อความที่น่าเสนอในการชุมนุมเนื่องจากวัตถุประสงค์ของการชุมนุมโดยสงบคือเพื่อการผลักดันความคิดเห็นและแสดงออกถึงเสียงสนับสนุนที่ตนได้รับ³¹ เมื่อมีองค์ประกอบของการชุมนุมที่มีลักษณะเป็นการแสดงออก ควรปฏิบัติตามกฎต่างๆที่นำมาบังคับใช้สำหรับเสรีภาพในการแสดงออก (โปรดดูเนื้อหาในหัวข้อด้านบน)

การจำกัดสิทธิในการชุมนุมโดยสงบไม่ควรถูกนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ ตัวอย่างเช่น ปิดกั้นการแสดงออกของฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล ปิดกั้นการทำลายต่อระบบการเมืองหรือรัฐธรรมนูญ หรือการกำหนดเจตจำนงของตนเอง (pursuit of self-determination) รวมถึงเพื่อห้ามไม่ให้มีการดูหมิ่นเกียรติและชื่อเสียงของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานรัฐ³²

การชุมนุมที่มีใช้เป็นการชุมนุมโดยสงบ อาทิเช่น การชุมนุมที่มีการใช้ความรุนแรง(การใช้กำลังทางกายภาพโดยผู้ร่วมชุมนุมต่อผู้อื่น ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดการบาดเจ็บ เสียชีวิตหรือความเสียหายร้ายแรงต่อทรัพย์สิน) จะไม่ได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 21 ในขณะที่เพียงแค่การผลักและการดัน หรือการขัดขวางการสัญจรของยานพาหนะหรือคนเดินเท้าหรือกิจวัตรประจำวันไม่ถือเป็น "ความรุนแรง"³³ การกระทำที่รุนแรงของผู้เข้าร่วมชุมนุมบางคนไม่ควรถูกมองว่าเป็นคุณลักษณะของผู้ชุมนุมคนอื่นๆ ของผู้จัดการชุมนุม หรือของการชุมนุมโดยรวม³⁴ ความเป็นไปได้ที่การชุมนุมโดยสงบอาจยั่วยุให้เกิดปฏิกิริยาเชิงต่อต้านหรือแม้กระทั่งการใช้ความรุนแรงจากประชาชนบางกลุ่มนั้นไม่เพียงพอที่จะใช้เป็นเหตุผลในการห้ามหรือจำกัดการชุมนุม รัฐต้องคุ้มครองผู้ร่วมชุมนุมในการชุมนุมโดยสงบทุกคน³⁵ นอกจากนี้ตามมาตรา 20 ของกติกาฯ ห้ามมิให้มีการชุมนุมโดยสงบเพื่อการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อทำสงครามหรือการสนับสนุนความเกลียดชังในชาติ เชื้อชาติ หรือศาสนาที่ก่อให้เกิดการยั่วยุให้มีการเลือกปฏิบัติ ความเป็นปรปักษ์หรือความรุนแรง³⁶

โปรดศึกษาความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 37 (CCPR/C/GC/37) เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ ควรถูกตีความและได้รับความคุ้มครองอย่างไร ตามมาตรา 21 ของกติกาฯ รวมถึงคำอธิบายเกี่ยวกับขอบเขตของสิทธิ พันธกรณีของรัฐบาลที่การจำกัดสิทธิที่สามารถกระทำได้ กระบวนการแจ้งล่วงหน้า(notification regimes) หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย การชุมนุมในระหว่างสถานการณ์ฉุกเฉิน และการขัดกันทางอาวุธ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างมาตรา 21 และบทบัญญัติอื่นๆของกติกาฯ (ICCPR)

31.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 37 (CCPR/C/GC/37) วรรค 48

32.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 37 (CCPR/C/GC/37) วรรค 49

33.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 37 (CCPR/C/GC/37) วรรค 15

34.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 37 (CCPR/C/GC/37) วรรค 17

35.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 37 (CCPR/C/GC/37) วรรค 27 วรรค 52

36.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 37 (CCPR/C/GC/37) วรรค 50

รายการสำหรับการติดตามตรวจสอบการละเมิดหลักตาม มาตรา 21 ของกติกาฯ (ICCPR)

ในบริบทของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19:

ถ้ามาตรการที่นำมาใช้โดยเจ้าหน้าที่รัฐ มีการจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 21 ของ ICCPR เป็นมาตรการที่....

ก. กำหนดโดยกฎหมาย ใช่หรือไม่ ?

ข. มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการคุ้มครองสาธารณสุขจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และเป็นมาตรการที่ละเมิดสิทธิน้อยที่สุด (ไม่มีมาตรการอื่นที่กระทบสิทธิน้อยกว่าและบรรลุผลในการคุ้มครองสาธารณสุขได้เท่ากับมาตรการที่รัฐดำเนินการ) ใช่หรือไม่?

ค. นำมาใช้โดยไม่มีวัตถุประสงค์เลือกปฏิบัติหรือมีผลกระทบต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ (ตัวอย่างเช่น ไม่มีบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะได้รับผลกระทบจากการจำกัดสิทธิโดยไม่มีเหตุผลที่ดี) ใช่หรือไม่?

ง. คุ้มครองสุขภาพของบุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียมปราศจากการจำแนกความแตกต่างที่ไม่เป็นธรรม (ไม่มีบุคคลกลุ่มใดไม่ได้รับการคุ้มครองสุขภาพหรืออยู่นอกขอบเขตของการคุ้มครองด้านสาธารณสุขโดยไม่เป็นธรรม) ใช่หรือไม่?

จากคำถามดังกล่าว หากคำตอบในข้อใดข้อหนึ่งคือ "ไม่ใช่" ถือว่ามีความเสี่ยงในการละเมิดต่อ ICCPR กรุณาตรวจสอบ:

- มาตรการใดที่จำกัดเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 21 ของ ICCPR และในลักษณะอย่างไร?
- กฎหมายใดที่เป็นพื้นฐานในการจำกัดสิทธิและในลักษณะใด?
- ส่วนใดของข้อจำกัด ไม่จำเป็น ไม่ได้สัดส่วนหรือไม่เป็นธรรม ในการคุ้มครองสาธารณสุขจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และในแง่ใด?
- บุคคลกลุ่มใดถูกเลือกปฏิบัติหรือได้รับผลกระทบโดยเฉพาะจากข้อจำกัด และอย่างไร?
- บุคคลกลุ่มใดไม่ได้รับการคุ้มครองสุขภาพและอยู่นอกขอบเขตการคุ้มครองด้านสาธารณสุขและในลักษณะใด?

มาตรา 22 เสรีภาพในการรวมตัวกันเป็นสมาคม

มาตรา 22 ของกติกาฯ (ICCPR) ค้ำครองสิทธิในเสรีภาพในการรวมตัวกันเป็นสมาคมของบุคคลทุกคน รวมถึงสิทธิที่จะก่อตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน (วรรค 1)

มาตรา 22(วรรค2) อนุญาตให้มีการจำกัดสิทธิในเสรีภาพนี้ ก็ต่อเมื่อข้อจำกัดดังกล่าวได้รับการบัญญัติโดยกฎหมาย เป็นสิ่งจำเป็นในสังคมประชาธิปไตย และเพื่อประโยชน์แห่ง

- ก. ความมั่นคงของชาติ หรือ ความปลอดภัยสาธารณะ
- ข. ความสงบเรียบร้อย (public order)
- ค. การคุ้มครองสาธารณสุข หรือ ศีลธรรมของประชาชน
- ง. การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น^F

มาตรานี้ได้ขยายความคุ้มครองไปถึงการรวมตัวเป็นสมาคมทุกรูปแบบที่ชอบด้วยกฎหมาย³⁷ อย่างไรก็ตามมาตรานี้อนุญาตให้การวางข้อจำกัดอันชอบด้วยกฎหมายเพื่อจำกัดการใช้สิทธินี้สามารถกระทำได้โดยทหารและตำรวจ นอกจากนี้การรวมตัวกันเป็นสมาคมที่ต้องมีการสมัครสมาชิก(compulsory membership)ไม่ได้รับความคุ้มครองโดยมาตรานี้³⁸ อนึ่งการรวมตัวกันเป็นสมาคมและกิจกรรมของการสมาคมซึ่งมีการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อทำสงครามหรือการสนับสนุนความเกลียดชังในชาติ เชื้อชาติ หรือศาสนาที่ก่อให้เกิดการยั่วยุให้มีการเลือกปฏิบัติ ความเป็นปักษ์ หรือความรุนแรง จะกระทำมิได้ตามกฎหมายซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 20 ของกติกาฯ(ICCPR)³⁹

การไม่พรากสิทธิหรือแทรกแซงสิทธิโดยอำเภอใจ (มาตรา 6 มาตรา 9 และ มาตรา 17)

มาตรา 6 ของ ICCPR ห้ามมิให้มีการทำให้เสียชีวิตโดยอำเภอใจ มาตรา 9 ห้ามมิให้มีการจับกุมและควบคุมตัวโดยอำเภอใจ และมาตรา 17 ห้ามมิให้มีการแทรกแซงโดยอำเภอใจถึงความเป็นส่วนตัว ครอบครัว เคหสถาน หรือการติดต่อสื่อสารของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

37. Manfred Nowak:

UN Covenant on Civil and Political Rights. CCPR Commentary (พ.ศ. 2548) หน้า 498 วรรค 6

38. Manfred Nowak:

UN Covenant on Civil and Political Rights. CCPR Commentary(พ.ศ. 2548) หน้า 499 วรรค 9

39. Manfred Nowak:

UN Covenant on Civil and Political Rights. CCPR Commentary(พ.ศ. 2548) หน้า 505 วรรค 20

บทที่ 1

โดยการกล่าวเช่นนั้นจึงเห็นได้ว่าบทบัญญัติเหล่านี้รับรองโดยปริยายว่าการจำกัดสิทธิบางประการของสิทธิในชีวิต สิทธิในเสรีภาพ และความปลอดภัยและสิทธิในความเป็นส่วนตัวสามารถกระทำได้ ถ้าข้อจำกัดนั้นไม่เป็นการกระทำโดยอำเภอใจ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้บันทึกว่า แนวคิดของ “ความอำเภอใจ” ประกอบด้วย องค์ประกอบของความไม่เหมาะสม ความไม่ยุติธรรม การที่ไม่สามารถคาดเดาได้และการขาดกระบวนการอันควรแก่กฎหมาย (due process of law) ตลอดจนองค์ประกอบของเหตุอันสมควร ความจำเป็น และความได้สัดส่วน⁴⁰

มาตรการจำกัดสิทธิเหล่านี้ “ไม่เป็นมาตรการโดยอำเภอใจ” และสามารถกระทำได้ ถ้ามาตรการนั้น

- กำหนดโดยกฎหมายโดยมีความชัดเจนเพียงพอ
- มีเหตุอันสมควร มีความจำเป็น และได้สัดส่วน ในสถานการณ์เฉพาะนั้นๆ
- มีวิธีพิจารณาความเชิงป้องกัน (procedural safeguards) และการป้องกันสิทธิในเชิงสถาบัน (institutional safeguards)
- มีความสอดคล้องกับ บทบัญญัติทั้งหมดของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) และกฎหมายระหว่างประเทศอื่นๆ⁴¹

สิ่งสำคัญที่ควรกล่าวถึงคือ แม้ว่ามาตรการต่างๆ ที่รัฐดำเนินการเป็นมาตรการที่กฎหมายในประเทศอนุญาตให้ดำเนินการได้ แต่มาตรการนั้นอาจจัดเป็นมาตรการ “โดยอำเภอใจ” ได้หากมีลักษณะไม่ตรงตามเงื่อนไขข้างต้นทุกข้อ ดังนั้นการจำกัดสิทธิโดยใช้มาตรการดังกล่าวไม่สามารถกระทำได้

40.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 35 (CCPR/C/GC/35) วรรค 12 ฉบับที่ 36 (CCPR/C/GC/36) วรรค 12

41.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 16 (HRI/GEN/1/Rev.9) วรรค 3 วรรค 4 ฉบับที่ 35 (CCPR/C/GC/35) วรรค 11 วรรค 12 วรรค 14 วรรค 18 วรรค 19 วรรค 22 และฉบับที่ 36 (CCPR/C/GC/36) วรรค 10 วรรค 12 วรรค 19

รายการสำหรับการติดตามตรวจสอบการละเมิดหลักตาม มาตรา 22 ของกติกาฯ (ICCPR) ในบริบทของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19:

ถ้ามาตรการที่นำมาใช้โดยเจ้าหน้าที่รัฐมีการจำกัดเสรีภาพในการรวมตัวกันเป็นสมาคม ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 22 ของ ICCPR เป็นมาตรการที่....:

ก. กฎหมายกำหนดนิยามและเกณฑ์ที่ชัดเจนสำหรับการจำกัดเสรีภาพในการรวมตัวกันเป็นสมาคม ใช่หรือไม่ ?

ข. มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการคุ้มครองสาธารณสุขจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และเป็นมาตรการที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนน้อยที่สุด (ไม่มีมาตรการอื่นที่กระทบสิทธิ น้อยกว่าและบรรลุผลในการคุ้มครองสาธารณสุขได้เท่ากับ มาตรการที่รัฐดำเนินการ) ใช่หรือไม่?

ค. นำมาใช้โดยไม่มีวัตถุประสงค์เลือกปฏิบัติหรือมีผล กระทบต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ (เช่น ไม่มี บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะที่ได้รับผลกระทบจากข้อ จำกัดดังกล่าวโดยไม่มีเหตุผลที่ดี) ใช่หรือไม่?

ง. คุ้มครองสุขภาพของบุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียม ปราศ จากการจำแนกความแตกต่างที่ไม่เป็นธรรม (ไม่มีบุคคล กลุ่มใดไม่ได้รับการคุ้มครองสุขภาพหรืออยู่นอกขอบเขต ของการคุ้มครองด้านสาธารณสุขโดยไม่เป็นธรรม) ใช่หรือไม่?

จากคำถามดังกล่าว หากคำตอบในข้อใดข้อหนึ่ง คือ "ไม่ใช่" ถือว่ามีความเสี่ยงในการละเมิดต่อ ICCPR กรุณาตรวจสอบ:

- มาตรการใดที่จำกัดเสรีภาพในการรวมตัวกันเป็น สมาคมตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 22 ของ ICCPR และในลักษณะอย่างไร?
- กฎหมายใดที่เป็นพื้นฐานในการจำกัดสิทธิและใน ลักษณะใด?
- ส่วนใดของข้อจำกัด ไม่จำเป็น ไม่ได้สัดส่วน หรือไม่เป็นธรรมในการคุ้มครองสาธารณสุขจากสถาน การณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และในแง่ใด?
- บุคคลกลุ่มใดถูกเลือกปฏิบัติหรือได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะจากข้อจำกัด และอย่างไร?
- บุคคลกลุ่มใดไม่ได้รับการคุ้มครองสุขภาพ และอยู่ นอกขอบเขตการคุ้มครองด้านสาธารณสุขและใน ลักษณะใด?

รายการสำหรับการติดตามตรวจสอบการละเมิดหลัก ตามกติกาฯ (ICCPR)

ในบริบทของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19:

ถ้ามาตรการที่นำมาใช้โดยเจ้าหน้าที่รัฐพรากสิทธิหรือแทรกแซงสิทธิ ตามที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา 6 มาตรา 9 และ/หรือ มาตรา 17 ของกติกาฯ (ICCPR) มาตรการเหล่านั้นมีลักษณะ.....:

- ก. กำหนดโดยกฎหมายด้วยความขัดแย้งเกี่ยวกับการพรากสิทธิหรือการแทรกแซงสิทธิ
ใช่หรือไม่?
- ข. มีเหตุอันสมควร จำเป็น และได้สัดส่วนเพื่อคุ้มครองสาธารณสุขจากสถานการณ์แพร่
ระบาดของโรคโควิด-19 ใช่หรือไม่ ?
- ค. มีวิธีพิจารณาความเชิงป้องกัน (procedural safeguards) และการปกป้องสิทธิในเชิง
สถาบัน (institutional safeguards) เพื่อป้องกันการพรากสิทธิหรือการแทรกแซงสิทธิ
โดยอำเภอใจ ใช่หรือไม่ ?
- ง. สอดคล้องกับบทบัญญัติของกติกาฯ (ICCPR) และกฎหมายระหว่างประเทศอื่นๆ
ใช่หรือไม่?

จากคำถามข้างต้น หากคำตอบในข้อใดข้อหนึ่งคือ “ไม่ใช่” ถือว่ามีความเสี่ยงในการละเมิดต่อ
กติกาฯ กรุณาตรวจสอบ:

- มาตรการใดซึ่งพรากสิทธิหรือแทรกแซงสิทธิตามมาตรา 6 มาตรา 9 และ/หรือ มาตรา
17 ของ กติกาฯ (ICCPR) และอย่างไร?
- กฎหมายใดเป็นพื้นฐานเกี่ยวกับการพรากสิทธิและ/หรือแทรกแซงสิทธิ และในลักษณะ
เช่นใด?
- ส่วนใดของการพรากสิทธิ และ/หรือการแทรกแซงสิทธิ ที่ไม่มีเหตุอันสมควร ไม่จำเป็น
และ/หรือ ไม่ได้สัดส่วนเพื่อการคุ้มครองสาธารณสุขจากสถานการณ์ระบาดของโรค
โควิด-19 และในแง่ใด?
- มีการป้องกัน(safeguards)ในลักษณะใดบ้างเพื่อป้องกันการพรากสิทธิโดยอำเภอใจ
และ/หรือการแทรกแซงสิทธิ?

2. ขั้นตอนและเงื่อนไขที่กำหนดในการ เสี่ยงพันธกรณีภายใต้กติการะหว่าง ประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทาง การเมือง(ICCPR)โดยชอบด้วยกฎหมาย

ในภาวะฉุกเฉินสาธารณะ ซึ่งคุกคามความอยู่รอดของชาติ รัฐภาคีอาจใช้มาตรการที่เป็นการเสี่ยงพันธกรณีของตนภายใต้กติกาฯ (ICCPR)ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้ยอมรับว่าวิกฤติสาธารณสุขซึ่งเกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในหลายประเทศ จัดเป็นภาวะฉุกเฉินสาธารณะดังที่กำหนดไว้ในมาตรา 4 ดังนั้น รัฐภาคีอาจใช้มาตรการ “เพื่อคุ้มครองสิทธิในชีวิตและสิทธิในสุขภาพของปัจเจกบุคคลทั้งปวงภายในดินแดนของตนและเขตอำนาจของตน” ซึ่ง “ในบางสถานการณ์อาจทำให้ต้องมีข้อจำกัดในการใช้สิทธิของบุคคลซึ่งได้รับการประกันโดยกติกาฯ” และ “รัฐได้มาซึ่งอำนาจพิเศษในสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นการชั่วคราวและสามารถใช้สิทธิในการเสี่ยงพันธกรณีซึ่งรับรองไว้ในกติกาฯหากมีความจำเป็นที่ต้องกระทำเพื่อปกป้องความอยู่รอดของชาติ”⁴²

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินมาตรการดังกล่าว รัฐภาคีจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่เหมาะสม ได้แก่ การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างเป็นทางการและการแจ้งเลขาธิการสหประชาชาติอย่างเป็นทางการ นอกจากนั้นมาตรการใดๆที่เป็นการเสี่ยงพันธกรณีภายใต้กติกาฯ จะต้องผ่านการทดสอบหลักความจำเป็นอย่างเคร่งครัดและหลักความได้สัดส่วน มีลักษณะเป็นชั่วคราวและเป็นมาตรการชั่วคราว สอดคล้องกับพันธกรณีอื่นๆในทางระหว่างประเทศ และปราศจากการเลือกปฏิบัติ อย่างไรก็ตามมีสิทธิบางประการที่รัฐไม่สามารถเสี่ยงพันธกรณีได้ ดังจะกล่าวในส่วนต่อไป

รัฐภาคีไม่ควรเลี่ยงพันธกรณีภายใต้กติกาหรือใช้การเลี่ยงพันธกรณีดังที่ใดเคยกระทำมาแล้ว ถ้าหากสามารถจัดการกับสถานการณ์ใดได้โดยการใช้ข้อจำกัดหรือการจำกัดสิทธิซึ่งอนุญาตภายใต้มาตราบางมาตราของกติกา ดังที่กล่าวถึงในบทที่ 1⁴³

ขั้นตอนที่กำหนดสำหรับการเลี่ยงพันธกรณี

ก. การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างเป็นทางการ

การเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ ICCPR จะต้องมีลักษณะเป็นข้อยกเว้นและเป็นการชั่วคราว ซึ่งเงื่อนไขพื้นฐานสำหรับการเลี่ยงพันธกรณีคือ “สถานการณ์จะต้องเป็นภาวะฉุกเฉินสาธารณะ” ซึ่งคุกคามความอยู่รอดของชาติ และรัฐภาคีจะต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างเป็นทางการ⁴⁴ หรืออีกนัยหนึ่งหากรัฐดำเนินมาตรการเลี่ยงพันธกรณีโดยไม่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือสถานการณ์ยังไม่ถึงระดับ “ภาวะฉุกเฉินสาธารณะ” จะถือเป็นการละเมิดพันธกรณีภายใต้กติกาดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4

ข. การแจ้งต่อเลขาธิการสหประชาชาติ

มาตรา 4 วรรค 3 ภายใต้ ICCPR ได้บัญญัติว่า รัฐภาคีใดแห่งกติกาฯ ซึ่งดำเนินมาตรการเพื่อเลี่ยงพันธกรณีภายใต้กติกาฯ “ต้องแจ้งรัฐภาคีอื่นแห่งกติกานี้โดยทันทีเพื่อให้ทราบถึงบทบัญญัติซึ่งตนได้เลี่ยงและเหตุผลแห่งการเลี่ยงดังกล่าว โดยให้เลขาธิการสหประชาชาติเป็นสื่อกลาง” นอกจากนี้ยังบัญญัติไว้ว่า ให้มีการแจ้งโดยผ่านสื่อเดิม ในวันที่รัฐนั้นยุติการเลี่ยงพันธกรณีดังกล่าว

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน “ได้เน้นย้ำว่าในการแจ้งถึงการเลี่ยงพันธกรณี รัฐภาคีควรจะแจ้งข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับมาตรการที่ได้ดำเนินการและคำอธิบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุผลที่ได้ดำเนินมาตรการดังกล่าวรวมถึงเอกสารแนบทั้งหมดที่เกี่ยวกับกฎหมายของรัฐภาคีนั้น” นอกจากนี้รัฐภาคียังต้องแจ้งต่อเลขาธิการสหประชาชาติทันทีเมื่อได้ดำเนินการเพิ่มเติมในการเลี่ยงพันธกรณี เช่น การขยายเวลาหรือสิ้นสุดสถานการณ์ฉุกเฉิน⁴⁵

42. CCPR/C/128/2 วรรค 2

43. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 4 CCPR/C/128/2 วรรค 2(c) สำหรับบทบัญญัติของ ICCPR ที่อนุญาตให้มีข้อจำกัดหรือการจำกัดสิทธิโปรตูดบทที่ 1

44. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 2

45. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 17

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนยังได้เรียกร้องให้รัฐภาคีทุกรัฐซึ่งได้ดำเนินมาตรการฉุกเฉินที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งเป็นมาตรการเลียงพันธุกรณีภายใต้กติกา (ICCPR) ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าวในการแจ้งต่อเลขาธิการสหประชาชาติโดยทันที⁴⁶

เงื่อนไขของมาตรการเลียงพันธุกรณี

ก. ความจำเป็นโดยเคร่งครัดและความได้สัดส่วนของมาตรการ

ลักษณะพื้นฐานของมาตรการเลียงพันธุกรณีภายใต้กติกา ที่จำเป็นต้องมีคือ “มาตรการเหล่านั้นจะถูกจำกัดอย่างเคร่งครัดเท่าที่ควรจะเป็นตามความจำเป็นเร่งด่วนของสถานการณ์” และ “มีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากข้อจำกัดหรือการจำกัดสิทธิซึ่งสามารถกระทำได้ในสถานการณ์ปกติภายใต้บทบัญญัติต่างๆของกติกา”⁴⁷ ด้วยเหตุนี้ในการเลียงพันธุกรณีจึง “ต้องมีการจำกัดระยะเวลา ความครอบคลุมทางภูมิศาสตร์และขอบเขตลักษณะของกิจกรรมหรือสิ่งที่จะเข้าข่ายให้สามารถใช้อำนาจได้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ และมาตรการใดๆที่นำมาใช้รวมถึงการลงโทษซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรการดังกล่าวจะต้องมีความได้สัดส่วน”⁴⁸

ในบริบทนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้เน้นย้ำถึงการที่รัฐภาคีไม่ควรเลียงพันธุกรณีภายใต้กติกาหรือดำเนินการเลียงพันธุกรณีดังที่เคยได้กระทำมาแล้วหากสามารถจัดการกับสถานการณ์ได้โดยการใช้อำนาจจำกัดหรือการจำกัดสิทธิซึ่งอนุญาตให้กระทำได้ภายใต้บางมาตราของกติกา⁴⁹

ข. มีลักษณะเป็นข้อยกเว้นและชั่วคราว

การเลียงพันธุกรณีจะต้องมีลักษณะเป็นข้อยกเว้นและเป็นการชั่วคราว เคร่งครัดเท่าที่จำเป็นตามความเร่งด่วนของสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยวัตถุประสงค์หลักของการเลียงพันธุกรณีนั้นคือการทำให้รัฐกลับสู่ภาวะปกติซึ่งจะทำให้พันธุกรณีต่างๆภายใต้กติกาได้รับการเคารพอย่างสมบูรณ์อีกครั้ง⁵⁰

รายการสำหรับการติดตามตรวจสอบการละเมิดกติกา (ICCPR) ในบริบทของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (สำหรับรัฐภาคีที่รับรอง ICCPR):

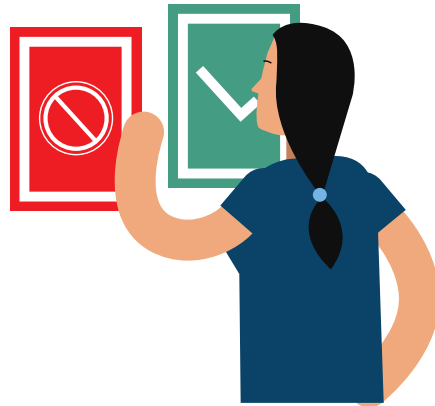
ถ้ามีมาตรการใดที่นำมาใช้โดยเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งเป็นการเลียงพันธุกรณีภายใต้กติกา (ICCPR) ... :

ก. ประเทศของท่านได้มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างเป็นทางการใช่หรือไม่?

ข. ประเทศของท่านได้แจ้งต่อเลขาธิการสหประชาชาติเกี่ยวกับการประกาศการขยายเวลาและ/หรือการสิ้นสุดสถานการณ์ฉุกเฉิน ใช่หรือไม่?

ค. การแจ้งต่อเลขาธิการสหประชาชาติได้รวมถึงการให้ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับมาตรการที่นำมาใช้ บทบัญญัติซึ่งเลียงพันธุกรณีและเหตุผลในการเลียงพันธุกรณี ใช่หรือไม่?

จากคำถามดังกล่าว หากคำตอบในข้อใดข้อหนึ่งคือ “ไม่ใช่” ประเทศของท่านยังมิได้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด(ทั้งหมด)สำหรับการเลียงพันธุกรณีภายใต้กติกา

ค. สอดคล้องกับพันธกรณีอื่นๆในทางระหว่างประเทศ

มาตรการเลี่ยงพันธกรณีใดๆจะต้องไม่ “ขัดแย้งกับพันธกรณีอื่นของรัฐภาคีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายมนุษยชนระหว่างประเทศ” และการเลี่ยงพันธกรณีไม่สามารถกระทำได้หากส่งผลให้เกิด “การฝ่าฝืนพันธกรณีอื่นๆในทางระหว่างประเทศของรัฐภาคี”⁵¹ เช่น การเลี่ยงพันธกรณีภายใต้สนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศฉบับอื่นๆสามารถกระทำได้⁵² ดังนั้นไม่ว่าภายใต้สถานการณ์ใดๆ รัฐภาคีแห่งกติกาฯ (ICCPR) มิสามารถให้การเลี่ยงพันธกรณีเป็นความชอบธรรมในการละเมิดกฎหมายมนุษยชนหรือหลักกฎหมายบังคับเด็ดขาดของกฎหมายระหว่างประเทศ ตัวอย่างเช่น โดยการจับเป็นตัวประกัน โดยการลงโทษแบบเหมารวมหรือโดยการพรากสิทธิในเสรีภาพโดยอำเภอใจ หรือการเบี่ยงเบนจากหลักการพื้นฐานของการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม เช่น หลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์⁵³ นอกจากนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนยังมีความเห็นว่า “ถ้าการกระทำใดซึ่งกระทำภายใต้อำนาจของรัฐเป็นพื้นฐานความรับผิดชอบทางอาญาฐานอาชญากรรมต่อมนุษยชาติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำนั้น มาตรา 4 ของกติกาฯ ไม่สามารถนำมาใช้เป็นความชอบธรรมในการที่รัฐใช้สถานการณ์ฉุกเฉินเป็นข้อยกเว้นทำให้ไม่ต้องรับผิดชอบจากการกระทำนั้น”⁵⁴

ง. การไม่เลือกปฏิบัติ

ดังมาตรา 4 วรรค 1 ของกติกาฯ ที่ได้บัญญัติว่า มาตรการเลี่ยงพันธกรณีใดๆต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติเพียงเหตุแห่งเชื้อชาติ ศิ่ว เพศ ภาษา ศาสนา หรือเผ่าพันธุ์ทางสังคม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้ย้ำว่า “มีองค์ประกอบหรือมิติของสิทธิในการไม่เลือกปฏิบัติซึ่งไม่สามารถเลี่ยงพันธกรณีได้ไม่ว่าภายใต้สถานการณ์ใด”⁵⁵

46. CCPR/C/128/2 วรรค 1

47. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 4 สำหรับบทบัญญัติของกติกาฯ (ICCPR) ที่อนุญาตให้มีข้อจำกัดหรือการจำกัดสิทธิในสถานการณ์ปกติ โปรดดูบทที่ 1

48. CCPR/C/128/2 วรรค 2(b)

49. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 4 CCPR/C/128/2 วรรค 2(c) สำหรับบทบัญญัติของกติกาฯ (ICCPR) ที่อนุญาตให้มีข้อจำกัดหรือการจำกัดสิทธิ โปรดดูบทที่ 1

50. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 1 CCPR/C/128/2 วรรค 2 (b)

51. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 9

52. CCPR/C/128/2 วรรค 2(d)

53. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 11

54. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 12

55. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 8

ในบริบทนี้ควรให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งต่อสิทธิของชนกลุ่มน้อย เนื่องจากการคุ้มครองสิทธิของพวกเขาในทางระหว่างประเทศมีองค์ประกอบที่จะต้องได้รับการเคารพในทุกสถานการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับการห้ามมิให้มีการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์และลักษณะของสิทธิบางประการที่ไม่อาจเลียงพันธุกรรมตามมาตรา 18 ของกติกาฯ (เสรีภาพในทางศาสนาและความเชื่อ)⁵⁶ เช่นเดียวกับการใช้สิทธิมนุษยชนอย่างเท่าเทียมของผู้หญิงจะต้องได้รับการคุ้มครองในระหว่างสถานการณ์ฉุกเฉิน⁵⁷

56.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 13 (c)

57.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 28 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.10) วรรค 7

จ. การห้ามเลียงพันธุกรรมในสิทธิที่ไม่อาจเลียงพันธุกรรม

ดังจะได้กล่าวในบทต่อไป สิทธิบางประการ เช่น สิทธิตามบางมาตราของกติกาฯ ไม่สามารถเลียงพันธุกรรมได้แม้ในยามสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือไม่ว่าภายใต้สถานการณ์ใด

รายการสำหรับการติดตามตรวจสอบการละเมิดกติกาฯ (ICCPR) ในบริบทของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19:

ถ้ามีมาตรการใดที่นำมาใช้โดยเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งเป็นการเสี่ยง
พันธกรณีภายใต้กติกาฯ(ICCPR) มาตรการเหล่านั้น...

- ก. มีความจำเป็นอย่างยิ่งยวด (ไม่มีทางเลือกอื่นนอก
จากการเสี่ยงพันธกรณี) เพื่อคุ้มครองสาธารณสุขจาก
สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ใช่หรือไม่?
- ข. เป็นมาตรการชั่วคราวกล่าวคือมีการจำกัดระยะเวลา
ที่ใช้มาตรการ หรือมีการวางแผนที่จะยกเลิกมาตรการ
นั้นเมื่อสถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติ ใช่หรือไม่?
- ค. ไม่ละเมิดต่อพันธกรณีอื่นๆของรัฐภายใต้กฎหมาย
ระหว่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายมนุษยชน
ระหว่างประเทศ ใช่หรือไม่?
- ง. นำมาใช้โดยปราศจากวัตถุประสงค์เลือกปฏิบัติหรือ
มีผลกระทบต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ
(เช่น ไม่มีบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะได้รับผล
กระทบจากการเสี่ยงพันธกรณีโดยไม่มีเหตุผลที่ดี)
ใช่หรือไม่?
- จ. คุ้มครองสุขภาพของบุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียม
ปราศจากการจำแนกความแตกต่างที่ไม่เป็นธรรม
(ไม่มีบุคคลกลุ่มใดไม่ได้รับการคุ้มครองสุขภาพ
หรืออยู่นอกขอบเขตของการคุ้มครองด้าน
สาธารณสุข) ใช่หรือไม่?
- ฉ. ไม่เสี่ยงพันธกรณีใดมาตราใดๆ เช่น องค์ประกอบ
ของมาตราต่างๆของกติกาฯซึ่งได้กล่าวไว้ในบทที่3
ใช่หรือไม่?

จากคำถามดังกล่าว หากคำตอบในข้อใดข้อหนึ่งคือ "ไม่ใช่"
ถือว่ามีความเสี่ยงในการละเมิดต่อกติกาฯ กรุณาตรวจสอบ

- ส่วนใดของมาตรการเสี่ยงพันธกรณีที่ไม่น่าเป็นอย่าง
เคร่งครัด หรือไม่ชอบธรรมตามเงื่อนไขของการเสี่ยง
พันธกรณีที่สามารถกระทำได้ภายใต้กติกาฯเพื่อคุ้มครอง
สาธารณสุขจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคระบาด
โควิด-19และทำให้สถานการณ์สู่ภาวะปกติ
และอย่างไร?
- รัฐละเมิดพันธกรณีใดภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ
อื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายมนุษยชนระหว่าง
ประเทศ และอย่างไร?
- บุคคลกลุ่มใดถูกเลือกปฏิบัติหรือได้รับผลกระทบโดย
เฉพาะจากการเสี่ยงพันธกรณีและอย่างไร?
- บุคคลกลุ่มใดไม่ได้รับการคุ้มครองสุขภาพหรืออยู่นอก
ขอบเขตของการคุ้มครองด้านสาธารณสุข และอย่างไร?
- สิทธิและ/หรือองค์ประกอบใดของบทบัญญัติของ
กติกาฯ ที่กล่าวไว้ในบทที่ 3ซึ่งถูกเสี่ยงพันธกรณี
และในลักษณะอย่างไร?

3. สิทธิที่ไม่อาจเลี่ยงพันธกรณี ภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วย สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

มาตรา 4 วรรค 2 ได้บัญญัติว่ามาตราเหล่านี้ไม่สามารถเลี่ยงพันธกรณีได้ :

- มาตรา 6
- มาตรา 7
- มาตรา 8 วรรค 1 และ วรรค 2
- มาตรา 11
- มาตรา 15
- มาตรา 16
- มาตรา 18⁵⁸

นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติอื่นๆของกติกาฯ ซึ่งการเลี่ยงพันธกรณีไม่สามารถทำได้ แม้ว่าจะไม่ได้ถูกกล่าวถึงในมาตรา 4 วรรค 2⁵⁹ สิทธิที่มีอาจเลี่ยงพันธกรณีได้แก่

มาตรา 6 – สิทธิในชีวิต

1. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตมาแต่กำเนิด สิทธินี้ต้องได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมาย บุคคลจะต้องไม่ถูกทำให้เสียชีวิตโดยอำเภอใจ
2. ในประเทศที่ยังมิได้ยกเลิกโทษประหารชีวิต การลงโทษประหารชีวิตอาจกระทำได้เฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ที่สุดตามกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะกระทำความผิดและไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกติกาฯ และต่ออนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมล้างเผ่าพันธุ์ การลงโทษเช่นนี้จะกระทำได้ก็แต่โดยคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลที่มีอำนาจ
3. ในกรณีที่ทำให้เสียชีวิตมีลักษณะเป็นอาชญากรรมล้างเผ่าพันธุ์ ย่อมเป็นที่เข้าใจว่าข้อนี้มีไว้ให้อำนาจอัยการคดีแห่งกติกานี้ในอันที่จะเสี่ยงจากพันธกรณีใดที่มีตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมล้างเผ่าพันธุ์
4. บุคคลใดต้องคำพิพากษาประหารชีวิต ย่อมมีสิทธิขออภัยโทษหรือลดหย่อนผ่อนโทษตามคำพิพากษา การนิรโทษกรรม การอภัยโทษหรือการลดหย่อนผ่อนโทษตามคำพิพากษาประหารชีวิตอาจให้ได้ในทุกกรณี
5. บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีกระทำความผิดจะถูกพิพากษาประหารชีวิตมิได้ และจะดำเนินการประหารชีวิตสตรีขณะมีครรภ์มิได้
6. รัฐบาลใดแห่งกติกานี้จะยกข้อนี้ขึ้นอ้างเพื่อประวิง หรือขัดขวางการยกเลิกโทษประหารชีวิตมิได้

58. ยกเว้นมาตรา 18 วรรค 3 – เสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนาและความเชื่อ
โปรดดูบทที่ 1

59. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 13

มาตรา 7 – การห้ามการทรมาน

บุคคลจะถูกทรมาน หรือได้รับการปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้ามิได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลจะถูกใช้ในการทดลองทางการแพทย์ หรือทางวิทยาศาสตร์ โดยปราศจากความยินยอมอย่างเสรีของบุคคลนั้นมิได้

มาตรา 8 วรรค1 และวรรค 2 – การห้ามเอาบุคคลลงเป็นทาสและการค้าทาส

1. บุคคลจะถูกเอาตัวลงเป็นทาสมิได้ การเอาคนลงเป็นทาสและการค้าทาสทุกรูปแบบ จะต้องถูกห้าม
2. บุคคลจะถูกบังคับให้ตกอยู่ในภาวะเยี่ยงทาสมิได้

มาตรา 11 – การห้ามไม่ให้ถูกจำคุกเนื่องจากการไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามสัญญา

บุคคลจะถูกจำคุกเพียงเพราะเหตุว่าไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาหนี้ได้ตามสัญญาไม่ได้

มาตรา 15 –การไม่มีผลบังคับย้อนหลังของกฎหมายอาญา

1. บุคคลย่อมไม่ต้องรับผิดทางอาญา เพราะกระทำหรืองดเว้นกระทำการใดซึ่งในขณะที่กระทำ ไม่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายภายในหรือกฎหมายระหว่างประเทศ และจะลงโทษให้หนักกว่าโทษที่มีอยู่ในขณะที่ได้กระทำความผิดอาญาไม่ได้ หากภายหลังการกระทำความผิดนั้นได้มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดโทษเบาลง ผู้กระทำความผิดย่อมได้รับประโยชน์จากบทบัญญัตินั้น
2. ความในข้อนี้ย่อมไม่กระทบต่อการพิจารณาคดี และการลงโทษบุคคลซึ่งได้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการใดอันเป็นความผิดอาญาตามหลักกฎหมายทั่วไปอันเป็นที่รับรองโดยประชาคมนานาชาติ ในขณะที่มีการกระทำนั้น

มาตรา 16-การยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย

บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมายในทุกแห่งหน

มาตรา 18 - เสรีภาพในทางศาสนาและความเชื่อ⁶⁰

60. ยกเว้นเสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนาในบทบัญญัติมาตรา 18 วรรค 3

61. CCPR/C/128/2 วรรค 2 (d)

1. บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิในเสรีภาพทางความคิด มโนธรรมและศาสนา สิทธินี้ย่อมรวมถึงเสรีภาพในการมีหรือนับถือศาสนา หรือมีความเชื่อตามคตินิยมของตนและเสรีภาพในการแสดงออกทาง ศาสนา หรือความเชื่อของตนโดยการสักการบูชา การปฏิบัติ การประกอบพิธีกรรม และการสอน ไม่ว่าจะโดยลำพังตัวเอง หรือในชุมชนร่วมกับผู้อื่น และไม่ว่าต่อสาธารณชนหรือเป็นการส่วนตัว
2. บุคคลจะถูกบีบบังคับให้เสื่อมเสียเสรีภาพในการมีหรือนับถือศาสนาหรือความเชื่อตามคตินิยมของตนมิได้
3. เสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนา หรือความเชื่อของบุคคล อาจอยู่ภายใต้บังคับแห่งข้อจำกัดเฉพาะที่บัญญัติโดยกฎหมาย และตามความจำเป็นเพื่อรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย สุขอนามัย หรือศีลธรรมของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นมูลฐานของบุคคลอื่นเท่านั้น
4. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับที่จะเคารพเสรีภาพของบิดามารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมายในการให้การศึกษาทางศาสนาและศีลธรรมแก่เด็กตามความเชื่อของตน

องค์ประกอบอื่นของกติกา (ICCPR) ซึ่งไม่สามารถเลี่ยงพันธกรณี

นอกเหนือจากสิทธิและมาตรการที่ได้กล่าวถึงข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนยังชี้แจงว่ามีองค์ประกอบอื่นของกติกาซึ่งการเลี่ยงพันธกรณีไม่สามารถกระทำได้แม้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน เนื่องจากองค์ประกอบเหล่านั้นมีความสำคัญในการดำรงสิทธิที่ไม่สามารถเลี่ยงพันธกรณีตามที่บัญญัติในมาตรา 4 วรรค 2 ของกติกา และเพื่อเป็นการประกันถึงการเคารพหลักนิติธรรม และหลักความชอบด้วยกฎหมาย⁶¹ สิทธิเหล่านั้นได้แก่สิทธิตามมาตราดังต่อไปนี้

ก. มาตรา 10 วรรค 1

มาตรา 10 วรรค 1 บัญญัติว่า:

บุคคลทั้งปวงที่ถูกลิดรอนเสรีภาพต้องได้รับการปฏิบัติด้วยความมีมนุษยธรรมและความเคารพในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดแห่งความเป็นมนุษย์

ในมุมมองของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน บทบัญญัตินี้เป็นบรรทัดฐานของกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปและเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับมาตรา 7 (การห้ามการทรมาน) ซึ่งไม่สามารถเลี่ยงพ้นกรณี⁶² นอกจากนี้รัฐภาคีจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อความเพียงพอของภาวะสุขภาพและบริการสุขภาพในสถานที่คุมขังและต่อสิทธิของปัจเจกบุคคลในสถานการณ์การถูกคุมขังและต่อภัยคุกคามที่ร้ายแรงขึ้นของความรุนแรงในครอบครัวซึ่งเกิดขึ้นในสถานการณ์ดังกล่าว⁶³

ข. การห้ามมิให้มีการจับเป็นตัวประกัน การลักพาตัว หรือการคุมขังโดยไม่ยินยอม

ข้อห้ามเหล่านี้เป็นบรรทัดฐานของกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปซึ่งมีความสามารถเลี่ยงพ้นกรณีได้แม้ในยามสถานการณ์ฉุกเฉิน⁶⁴

ค. การห้ามมิให้มีการบังคับให้พลัดถิ่น

การเนรเทศหรือการบังคับเคลื่อนย้ายประชากรโดยปราศจากเหตุผลที่ได้ รับอนุญาตภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ในรูปแบบของการบังคับให้พลัดถิ่นโดยการขับไล่หรือวิธีการบีบบังคับอื่นๆให้ออกจากพื้นที่ที่บุคคลที่เกี่ยวข้องอาศัยอยู่โดยชอบด้วยกฎหมายถือเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ ห้ามมิให้กระทำการเหล่านี้ในทุกสถานการณ์⁶⁵

ง. มาตรา 20 การห้ามมิให้มีการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อการสงคราม หรือเพื่อการสนับสนุนให้เกิดความเกลียดชังในชาติ เผ่าพันธุ์ หรือศาสนา

รัฐภาคีมีสมรรถนะทำการขัดต่อมาตรา 20 ไม่ว่าในสถานการณ์ใดๆ “ในอันที่จะเกี่ยวข้องกับการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อการสงครามหรือการสนับสนุนให้เกิดความเกลียดชังในชาติ เผ่าพันธุ์ หรือศาสนา ซึ่งยั่วยุให้เกิดการเลือกปฏิบัติ การเป็นปฏิปักษ์ หรือการใช้ความรุนแรง”⁶⁶ หรือ “ยอมให้มีการสนับสนุนความเกลียดชังดังกล่าว”⁶⁷ ในบริบทนี้รัฐภาคีจะต้อง “ดำเนินมาตรการเพื่อประกันว่าวาทกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ไม่ก่อให้เกิดการสนับสนุนหรือยั่วยุให้เกิดความเกลียดชังต่อกลุ่มชนชายขอบหรือกลุ่มที่เปราะบางกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ชนกลุ่มน้อยและชาวต่างชาติ”⁶⁸

61. CCPR/C/128/2 วรรค 2 (d)

62. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 13 (a)

63. CCPR/C/128/2 วรรค 2 (e)

64. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 13 (b)

65. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 13 (d)

66. ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 13 (e)

67. CCPR/C/128/2 วรรค 2 (e)

68. CCPR/C/128/2 วรรค 2 (e)

จ. มาตรา 2 วรรค 3 สิทธิของผู้เสียหายในการได้รับการเยียวยาอย่างเป็นผลจริงจัง

มาตรา 2 วรรค 3 บัญญัติไว้ว่า:

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐแห่งกติกานี้รับที่จะ

- (ก) ประกันว่าบุคคลใดที่สิทธิหรือเสรีภาพของตนซึ่งรับรองไว้ในกติกานี้ถูกละเมิดต้องได้รับการเยียวยาอย่างเป็นผลจริงจังโดยไม่ต้องคำนึงว่าการละเมิดนั้นจะกระทำโดยบุคคลผู้ปฏิบัติการตามหน้าที่
- (ข) ประกันว่า บุคคลใดที่เรียกร้องการเยียवादังกล่าวย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาจากฝ่ายตุลาการ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติที่มีอำนาจหรือจากหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจตามที่กำหนดไว้โดยระบบกฎหมายของรัฐ และจะพัฒนาหนทางการเยียवाद้วยกระบวนการยุติธรรมทางศาล
- (ค) ประกันว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจต้องบังคับการให้การเยียวยานั้นเป็นผล

บทบัญญัติดังกล่าวเป็นพันธกรณีตามสนธิสัญญาที่บัญญัติไว้ในกติกาดังกล่าว รัฐภาคีจึงต้องปฏิบัติตามพันธกรณีพื้นฐานแม่ในสถานการณ์ฉุกเฉินในอันที่จะให้การเยียวยาอย่างเป็นผลจริงจัง⁶⁹

จ. การประกันสิทธิขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการไม่คุมขังโดยอำเภอใจ สิทธิในการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการควบคุมตัว (Right to habeas corpus)

การประกันสิทธิขั้นพื้นฐานมิให้มีการคุมขังโดยอำเภอใจ มีลักษณะ “ไม่อาจเลี่ยงพันธกรณี” แม้แต่ในสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งการเลี่ยงพันธกรณีสามารถทำได้ ก็ยังสามารถถือเป็นความชอบด้วยกฎหมายในการลิดรอนสิทธิในเสรีภาพที่ไม่มีเหตุอันสมควรหรือไม่จำเป็นภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว⁷⁰

การประกันสิทธิในเชิงวิธีพิจารณาความ(procedural guarantees)ซึ่งคุ้มครองเสรีภาพของบุคคล ไม่สามารถเลี่ยงพันธกรณีได้เนื่องจากการเลี่ยงพันธกรณีดังกล่าวจะเป็นการหลีกเลี่ยงการคุ้มครองสิทธิที่ไม่อาจเลี่ยงพันธกรณี ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า “เพื่อคุ้มครองสิทธิที่ไม่อาจเลี่ยงพันธกรณี ซึ่งได้แก่สิทธิต่างๆตามมาตรา 6 และ มาตรา 7 สิทธิในการนำคดีสู่ศาล เพื่อให้ศาลได้วินิจฉัยถึงความชอบด้วยกฎหมายในการคุมขังโดยปราศจากการล่าช้า สิทธิเหล่านี้จะต้องไม่ถูกทำให้ลดน้อยถอยลงจากมาตรการเลี่ยงพันธกรณี”⁷¹

69.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 14

70.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 35 (CCPR/C/GC/35) วรรค 66

71.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 16
ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 35 (CCPR/C/GC/35) วรรค 67

ข. การประกันสิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้เน้นย้ำว่า “การประกันสิทธิการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรมสามารถเกิดขึ้นได้หากมีการใช้มาตรการเสี่ยงพ้นกรณีซึ่งเป็นเหตุให้มีการหลีกเลี่ยงการคุ้มครองสิทธิที่ไม่อาจเสี่ยงพ้นกรณี”⁷² และ “ห้ามมิให้มีการเบี่ยงเบนจากหลักการพื้นฐานของการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม รวมถึงหลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์”⁷³ ดังนั้น “หลักการความชอบด้วยกฎหมายและหลักนิติธรรมกำหนดให้องค์ประกอบพื้นฐานของการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรมจะต้องได้รับการเคารพในระหว่างสถานการณ์ฉุกเฉิน” และ “มีเพียงศาลยุติธรรมที่สามารถได้ส่วนและตัดสินบุคคลในการกระทำความผิดทางอาญา”⁷⁴

ตัวอย่างเช่น ในมาตรา 6 ของกติกาฯ (ICCPR) ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิทธิที่ไม่อาจเสี่ยงพ้นกรณีทั้งหมด การพิจารณาคดีใดซึ่งนำไปสู่โทษประหารชีวิตในระหว่างสถานการณ์ฉุกเฉินจะต้องเป็นไปตามวิธีพิจารณาความเชิงป้องกัน (procedural safeguards) ซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตราต่างๆ ของกติกาฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรา 14 และมาตรา 15⁷⁵ ซึ่งรวมถึงการประกันสิทธิในเชิงวิธีพิจารณาความ (procedural guarantees) อาทิเช่น สิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรมในคดีโทษประหารชีวิตและ “มาตรการที่เข้าถึงได้และมีประสิทธิภาพเพื่อคุ้มครองสิทธิ เช่น หน้าที่ในการใช้มาตรการที่เหมาะสมในการสอบสวน ฟ้องร้อง ลงโทษและเยียวยาการละเมิดสิทธิในชีวิต”⁷⁶

72.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 32 (CCPR/C/GC/35) วรรค 6

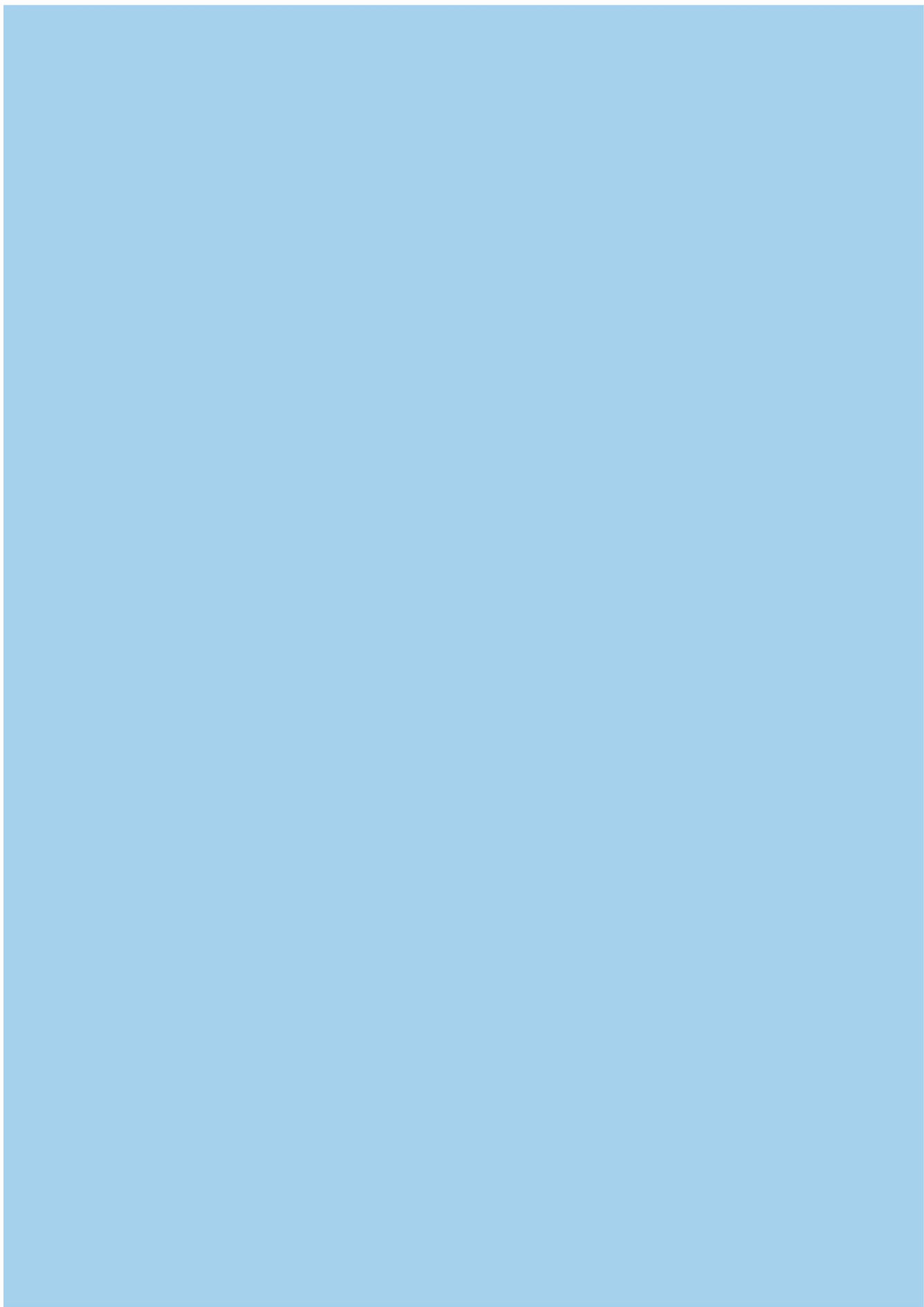
73.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 11

74.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 16

75.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 29 (CCPR/C/21/Rev.1/Add.11) วรรค 15

76.ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 6 (HRI/GEN/1/Rev.9 (Vol.I)) วรรค 67

การจัดพิมพ์ได้รับการสนับสนุนจาก:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Embassy of Switzerland in Thailand